#78

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 60. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го КВІТНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 1, 1969 No. 60. VOL. LXXVI.

АМЕРИКА І СВІТ У ВЕЛИКІЙ ЖАЛОБІ ПІСЛЯ СМЕРТИ ДВАЙТА Д. АЙЗЕНГАВЕРА

ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР, 34-ий ПРЕЗИДЕНТ ЗСА, НЕ ЖИВЕ

Вашингтон. — 28 березня о год. 12.25 по пол. в шпиталі Волтера Ріда у Вашингтоні помер 34-ий Президент З'єднаних Стейтів Америки Двайт Дейвід Айзенгавер у віці 78-ох років. Помер після довгої недуги в присутності найближчої родини, пані Айзенгавер Мемі, сина Президента Джана та його невістки Барбари. В шпиталі присутні були ще внук покійного Дейвід Айзенгавер та його дружина Юлія, донька президента Ніксона. На вістку про смерть Айзенгавера до шпиталю негайно прибув президент Ніксон із дружиною та з донькою Тришією та державний секретар Віллім П. Роджерс, секретар оборони Мелвін Р. Лерд і дорадник Президента Кіссінґер та брат Покійного д-р Мілтон Айзенгавер. Президент Ніксон видав окрему Проклямацію до американського народу, в якій, повідомляючи про смерть 34-го Президента ЗСА, згадав про його чесноти та зарядив, щоб на знак жалоби прапори на всіх державних будинках були спущені до половини машту впродовж 30-ох днів, і визначив день 31 березня, понеділок, як день національної жалоби в цілій країні. Президент рекомендував всім громадянам цієї країни в понеділок збиратися в домах молитви та там схилити голову перед Всемогучим Богом та вшанувати Покійного Президента. Президент Ніксон повідомив Конгрес про смерть 34-го Президента.

Після смерти Айзенгавера його тіло перевезли до дому похоронного заведення, звідки в суботу о год. 11-ій перед полуднем перевезли тіло Покійного до Вефлеємської Каплиці Вашингтонської Національної Катедри, де воно лежало 24 години. В каплиці відправлено коротку Богослужбу для членів родини, після чого десятки тисяч осіб проходили попри труну та віддавали шану мовчанкою великому Покійникові. В неділю 30-го березня тіло Айзенгавера перевезли до Ротунди, де президент Ніксон поклав на труну вінок та виголосив похвальне слово про Покійного. Сам Айзенгавер вибрав був Ніксона на промовця під час своїх похоронів. Ніксон назвав Айзенгавера „великаном між людьми", людиною, яка „любила людей в більшому числі частин світу, ніж який небудь інший американський президен". Айзенгавер — „це перший громадянин світу", велич якого усіблена в любові і в „моральній силі", яку шанують всюди. До всіх тих американців, які слухали цього похвального слова, Ніксон сказав: „Я вірю, що пані Айзенгавер дозволить мені поділитися з вами тими словами, які Покійний сказав до неї в дні своєї смерти. Він сказав: „Я завжди любив свою дружину. Я завжди любив своїх дітей. Я завжди любив своїх внуків. І я завжди любив свою країну". Оце — Двайт Айзенгавер, казав Президент, як командант союзних армій в Европі, і як Президент під час двох каденцій. „Відповідна людина на відповідному місці і у відповідному часі". Президент сказав, що Покійний „промовляв від серця Америки, не того географічного серця, але від духового". Він був типом людини такої, якою мільйони батьків бажали б собі, щоб і їхні діти були такими: сильними і відважними і чесними і співчутливими. Він своїми великими прикметами серця усіблює те, що найкраще в Америці. Під час перевозу тіла Покійного в повітрі літали джетові літаки, а труну на ляфеті від гармати везли коні. Видко було дві доби: ту, в якій Д. Д. Айзенгавер починав свою військову кар'єру, коли кавалерія була частиною збройних сил ЗСА, і ту добу, яка існує тепер — головною силою в збройних силах — є летунство. О год. 4-ій по пол. в понеділок тіло Покійного перевезуть з Капітолю до Катедри, де відбудеться похоронне Богослуження, після чого тлінні останки його перевезуть на залізничу стацію, звідки поїздом від'їде до Абілен в Кензасі, де в середу 2-го квітня відбудеться похорон.

34-ИЙ ПРЕЗИДЕНТ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ СЛ. П. ДВАЙТ ДЕЙВІД АЙЗЕНГАВЕР

Вільна преса у всьому світі прославляє Айзенгавера

Вашингтон. — Преса в усіх вільних країнах світу присвятила свої сторінки Д. Д. Айзенгаверові, прославляючи його, як переможця у другій світовій війні та державного мужа, що вмів перевести світ з воєнного на мирний стан. Лондонський „Дейлі Мейль" ствердив, що тим, чим Черчіл був для Британії — Айзенгавер був для Америки. „Таймс" в Лондоні присвятив Д. Д. Айзенгаверові цілу першу сторінку. Вся французька преса прославляє Айзенгавера, як визвольника Франції, а вся західньо-німецька преса підкреслює його вийняткову лицарськість і джентлменство у відношенні о переможеної Німеччини. Німецькі газети пригадують, що це був Д. Д. Айзенгавер, який не тільки прийняв капітуляцію Третього Райху з рук маршала Йодля, але й 5 років згодом прийняв генералів Адольфа Гойзінґера й Ганса Шпайделя на нараді в справі відбудови західньонімецької збройної сили. Тільки італійська комуністична „Ль'Уніта" назвала Айзенгавера експонентом великого капіталу, а совєтська преса спершу взагалі промовчала смерть Д. Д. Айзенгавера, не знаючи, яке становище займуть верховоди Кремлю.

УНС ПРИЛУЧУЄТЬСЯ ДО ЖАЛОБИ

Вістка про смерть 34-го Президента ЗСА Двайта Д. Айзенгавера викликала велику жалобу в країні і світі і до неї, очевидно, прилучився й Український Народний Союз. Як тільки радіовисильні в п'ятницю, 28-го березня о год. 1.15 пополудні подали вістку, що Двайт Д. Айзенгавер помер, обидва прапори, американський і український, на будинку головної канцелярії УНС спущено до половини щоглі. Рівночасно від Головного Екзекутивного Комітету та в імені Головного Уряду і десяток тисяч членства УНС вислано, за підписом головного предсідника УНС Йосипа Лисогора, телеграму до пані Айзенгавер із висловами жалю та співчуття. Хоча в тому часі поважна частина тиражу „Свободи" вже була надрукована, тим не менше негайно, після повідомлення про смерть Д. Д. Айзенгавера, припинено пресу і вже за кілька хвилин друкувалося друге видання „Свободи" з повідомленням про цю жалобну подію.

Монархи, президенти й прем'єри на похоронах Д. Д. Айзенгавера

Вашингтон. — На похорони Д. Д. Айзенгавера прибули з усіх країн світу спеціяльні делегати, між ними деякі монархи й президенти, прем'єри й міністри закордонних справ. І так, прибули бельгійський король Бодуен з прем'єром Гастоном Ейскесом, — іранський шахРіза Пахлеві, — французький президент Шарль де Ґолль, — західньо-німецький канцлер Курт Георг Кізінгер, — австрійський канцлер Йозеф Клявс, — британську королеву Єлисавету репрезентував лорд Мавнтбеттен у товаристві міністра оборони Деніса Гілі й колишнього прем'єра, консервативного лідера Алека Даґласа Юма, — ізраїльський президент Зальман Шазар, генеральний секретар Атлантійського Союзу Манліо Брозіо, — південно-в'єтнамський віце-президент Нґуен Као Кі, — італійський прем'єр Маріяно Румор, — колишній японський прем'єр Нобосуке Кіші, — йорданський наступник престолу князь Гуссейн, — найстарший син маршала Чіянґ Кей-шека військовий міністер Вільного Китаю Чіянґ Чінґ-куо — і багато інших. СССР прислав маршала Василія Чуйкова й першого заступника міністра закордонних справ Василія Кузнєцова. Віце-президент Еґню Спіро й кілька високих урядовців з Державного Департаменту раз-у-раз їздили на різні летовища під Вашинґтоном вітати високих чужинецьких гостей. З деякими з них президент Ніксон матиме наради — як ось з французьким президентом Ш. де Ґоллем, — південно-в'єтнамським віце-президентом Нґуєном Као Кі, — західньо-німецьким канцлером Кізінґером і іншими. Деякі гості зумисне затримаються довше у Вашинґтоні, щоб використати нагоду для своєї авдієнції у президента Р. Ніксона.

Москва пропонує Пейпінґові перевести конференцію в справі кордонів

Москва. — Совєтський уряд передав в минулу неділю 30 березня ц. р. китайській амбасаді в Москві обширну ноту, в якій пропонує перевести двосторонню конференцію задля остаточного уточнення обопільних кордонів. Водночас СССР відкидає китайські претензії до Даманського острова на ріці Уссурі — чи пак острова Ченпао, як його називають китайці, та погрожує, що всякі спроби Комуністичного Китаю силою придбати будь-які совєтські терени стрінуться з рішучим совєтським спротивом. Нота зберežена нібн в примирливому, діловому тоні, з висновком, що запропонована Совєтами конференція потрібна з уваги на конечність зберегти приязні взаємини між „соціялістичними" країнами СССР і Китаю. Китайський шарж д'аффер у Москві (бо большевики й китайські витягли були своїх амбасадорів) зразу же назвав перед журналістами совєтську ноту „образливою", але добавив, що переслав її до Пейпінґу. Комуно - китайська преса покищо нічого про отримання такої ноти не згадала.

ЗСА виготовили плян замирення на Близькому Сході

Об'єднані Нації. — ЗСА виготовили проєкт замирення між Ізраїлем і його арабськими сусідами й поширили його між членами Об'єднаних Націй, не у формі офіційної пропозиції, а дискусійного нарису, схопленого коротко на півтори сторінках машинопису. За твердженням газет — у тому проєкті признається Ізраїлеві, не формально, але фактично адміністрацію над цілим Єрусалимом із запевненням Йорданії деяких прав в Єрусалимі, як також признається однаково Ізраїлеві, як арабським державам право свобідного користування Тіким каналом. Згадується теж про деякі коректури ізраїльсько - арабських кордонів. Цей проєкт стрінув зразу однаково в ізраїльських, як арабських колах невдоволення.

ЖИТТЯ І ЧИНИ ДВАЙТА Д. АЙЗЕНГАВЕРА

Життєпис Двайта Дейвіда Айзенгавера щераз стверджує те, що здібна й чесна людина в цій країні може дійти до найвищого посту — до проводу державою.

Двайт Д. Айзенгавер народився 14-го жовтня 1890-го року в Денісоні в Тексасі. Його батьки були німецького походження. Ще в 17 віці родина Айзенгаверів внаслідок релігійного переслідування втекла з Баварії до Швайцарії, звідки перша родина Айзенгаверів прибула до Америки в 1732 році. Перші родини жили у Пенсилвенії і були визнавцями секти Менонітів. В 1878 р. дід покійного Президента проповідник Джекоб Айзенгавер, що був фармером і купцем, переселився до Кензасу, де осів на фармі біля Абілен.

Його син Дейвід, що одружився 1885 року з Ідою Елізабетою Ставер. Він переселився був до Тексасу разом із дружиною і двома синами. Там народився цьому подружжю 3-ій син, якого охристили Дейвідом Двайтом. Але мати переставила ці прізвища і звала свого третього сина Двайтом Дейвідом, щоб відрізнити його від свого чоловіка Дейвіда.

В 1892 році, коли Двайт мав два роки, ця родина вернулася до Абілен, де голова родини дістав працю в молочарні, в якій виробляв масло. Родина мешкала в малому домику, при якому була півтретя акрова фарма. Один із сімох синів цієї родини помер, і шість живих працювали самі на себе. Варили собі їжу, кормили курей та працювали в городі. Доїли корову і продавали фармерські продукти, носячи їх від хати до хати.

Двайт вже в початковій школі любувався в історії, біографії й математиці. Це ясніше виявлялося в середній школі (гай скулі), яку він закінчив в 1909 році. Батько не міг його післати до коледжу, і він почав працювати на залізниці та грав як півпрофесіонал в бейзбол. Та Двайт не кинув думки про дальшу освіту. Він був прийнятий до Військової Академії у Вест Пойнті, до якої вступив в липні 1911 року. В Академії він грав в бейзбол і у футбол, поки не зломив був собі ногу. Вест Пойнт закінчив Двайт в 1915-му році як 61-ий кадет між всіми 164 кадетами.

Восени 1915-го року був приділений до 19-го полку піхоти у Форті Сем Гюстон в Тексасі. В жовтні цього ж року пізнав на забаві панну Мемі Дженеву Давід, доньку купецької родини Джана Давда з Денверу в Колорадо. З нею він в 1916 році одружився. молоде подружжя мало двох синів, з яких один помер в дитинстві, другий син Джан Шелдон, народжений в 1922 році, скінчив Вест Пойнт і під час другої світової війни брав в ній участь в Европі.

Під час першої світової Двайт. Д. Айзенгавер залишився в цій країні, виконуючи службу при вишколі новобранців. Під час війни дослужився він ранґи підполковника, та по скінченій війні оті тимчасові підвищення покасували, і він в червні 1920-го року мав тривку ранґу капітана, а 2-го липня того ж року був дійсним майором.

Пізніше Двайт Д. Айзенгавер займав різні становища. В 1926 він закінчив школу для офіцерів генерального штабу як перший між 275 старшинами. В 1930 році звернув на нього увагу генерал Даґлес Мек Артур, і до 1935 року Айзенгавер працював у Пентаґоні.

В 1936 році був підвищений до ранґи підполковника, і в 1939 році вернувся з Манілі на Філіппінах до ЗСА. В 1941 р. дістав ранґу полковника. Після японської атаки на Перл Гарбор генерал Джордж Маршалл покликав Айзенгавера до Вашинґтону. Двайт Д. Айзенгавер відограв рішальну ролю в другій світовій війні. Він займав різні командні становища аж до головного команданта всіх збройних сил союзників проти гітлерівської Німеччини.

6-го червня 1944-го року під командою Айзенгавера почалася інвазія в Европі, яка в 1945 році закінчилася капітуляцією Німеччини.

В 1948-му році Д. Д Айзенгавер став президентом Колюмбійського університету в Ню Йорку, а в 1952 році його найменували на команданта збройних сил НАТО. Та в 1952-му році він зрезиґнував із його становища, щоб кандидувати на становище президента ЗСА. Він був Президентом цієї країни від 1953-го до 1960-го року, після чого жив на пенсії на фармі в Ґеттесбурґу, Па.

През. Двайт Д. Айзенгавер із своєю Дружиною, сином Джаном і внучкою Анною в 1957 році.

ІХ КРАЙОВИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД ВІДБУВСЯ НА СОЮЗІВЦІ; ПЛ. СЕН. Я. БОЙДУНИК ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ КРАЙОВОЇ ПЛАСТОВОЇ СТАРШИНИ

Кергонксон, Н.Й. (О.Д.). — В днях 29 і 30-го березня на оселю УНСоюзу „Союзівка з'їхалося 207 пластунів-делегатів і 32 гості на Дев'ятий з черги Крайовий Пластовий З'їзд у ЗСА, який вставанням з місць та хвилиною мовчанки вшанував померлого 34-го Президента ЗСА Двайта Д. Айзенгавера, долучуючись до загальної жалоби та вияву пошани великому Президентові і Полководцеві. Два дні нарад і дискусій завершив вибір Крайової Пластової Старшини, на голову якої переобрано пл. сен. Ярослава Бойдуника. Крім нього, до новообраного пластового проводу на терені ЗСА увійшли: пл. сен. Павло Дорожинський — 1-ий заступник і голова сектора організації і зв'язку; пл. сен. Христина Навроцька — 2-ий заступник і голова виховного сектора; пл. сен. Дмитро Косович — 3-ій заступник і голова сектора господарки і фінансів; пл. сен. Любомир Романків — генеральний секретар; пл. сен. Ярослава Рубель — крайова командантка пластунок; пл. сен. Нестор Кольцьо — крайовий командант пластунів; пл. сен. Зенон Корчинський — голова крайової таборової комісії; пл. сен. Надя Кулинич — референт вишколу; мґр. Олександер Луцький — діловод преси й інформації; ст. пл. Оксана Козак і ст. пл. Марта Боровик — секретарі. На діловодів тіловиховання обрано пл. сен. Ігоря Сохана і ст. пл. Юрія Стецюка; на діловода організації ст. пл. Богдана Клюфаса; на діловода Пластприяту інж. Богдана Соболту, а його заступником п. Мирона Саґату. Членами господарського сектора є пл. сен. Петро Наконечний, пл. сен. Микола Андрейко і пл. сен. Володимир Шехович. Крайову Пластову Раду очолив пл. сен. Володимир Савчак, а на П членів були обрані пластуни-сеньйори Дмитро Пілецький, Юрій Богачевський, Володимир Лучкань, Володимир Рак і д-р Ілля Карапінка. На заступників були вибрані пл. сен. Тарас Дурбак і пл. сен. Мирослав Раковський.

На З'їзді були приявні духовники пл. сен. о. Богдан Смик, капелян пластунів-католиків в ЗСА, пл. сен. о. Артемій Селепина, капелян православних пластунів в ЗСА, і пл. сен. о. Любомир Гузар, парох „Союзівки", як також голова Головної Пластової Ради пл. сен. Юрій Старосольський і голова Головної Пластової Булави пл. сен. Юрій Ференцевич. Участь в З'їзді взяли також представники наших установ і організацій та преси, а саме: мґр Євген Гановський, голова Головної Управи СУМА, п. Володимир Сохан, заступник головного предсідника УНСоюзу, пл. сен. д-р Ярослав Падох, представник УККА і головний секретар УНС, і пл. сен. Осип Бойчук, головний радний Українського Робітничого Союзу. Представниками преси були пл. сен. О. Тарнавський — пластові видання, п-ні Л. Старосольська — „Пластова Ватра", ред. О. Луцький — „Америка", ред. В. Верган

(Закінчення на стор. 5-ій)

Д-р Євген Котик переобраний на голову Відділу УККА в Джерзі Сиrі

Джерзі Сиrі. — В неділю, 31-го березня, тут у приміщеннях Українського Народного Дому відбулися річні загальні збори місцевого Відділу Українського Конгресового Комітету, в результаті яких д-ра Євгена Котика вже вдруге переобрано на голову цього Відділу. До Управи Відділу були рівночасно переобрані: Антін Шаран — заступник голови, проф. Ясеньовський — секретар, Степан Островський — фінансовий референт, інж. Володимир Кухта — культурно-освітній референт, проф. Павло Савчук — пресовий референт та члени Управи: Володимир Білик, Франц Колодій, Григорій Бура, Дмитро Дидик, Михайло Жук і Дмитро Вох. До Контрольної Комісії обрані: мґр. Качмарський, Олекса Демченко і Ілля Щупляк, а до Товариського Суду: А. Драган, М. Петришин й Ів. Цьолко.

Збори відкрив голова Відділу д-р Котик і на його заклики три десятки приявних репрезентантів місцевих організацій вшанували хвилиною мовчанки насамперед померлого 34-го президента ЗСА Двайта Д. Айзенгавера й опісля померших членів Відділу. Обрану Президію зборів очолював ред. А. Драган, його заступником був проф. Савчук а секретарював п. Ф. Колодій. Звітування Управи започаткував голова д-р Котик, з'ясовуючи головні цілі Відділу: зберігати духовний з'язок з українським народом, плекати українську культуру і традиції та українські ідеали, координувати працю в громаді та всіляко допомагати українському народові в його змаганнях до волі і

(Закінчення на стор 6-ій)

Півмільйона канадійців познайомилися з думками Івана Коляски

Вінніпеґ. — Автор книжки „Освіта в совєтській Україні" Іван Коляска був запрошений Манітобським університетом на серію лекцій і виступів в університеті та через телевізію і радіо. За підрахунками вінніпезьких телевізійних і радіо-станцій, його виступи бачили й чули кругло півмільйона людей. Всі місцеві англомовні газети містили про виступи Івана Коляски докладні звіти, розповідаючи при тому про насильницьку русифікацію України та ін. не російських народів у СССР „інтернаціональною" Росією. До 500 осіб, переважно студентів, прислухались до доповіді І. Коляски в університеті, а він мав у Вінніпеґу кілька виступів. Під час перебування у Вінніпезі І. Коляска часто зустрічався з професорами Манітобського університету, редакторами місцевої преси, представниками політичного світу. Свою книжку „Освіта в совєтській Україні", видану англійською мовою, яка документами викриває продовжування царської політики російщення України, І. Коляска написав після довшого перебування в Україні, куди їздив як член комуністичної партії Канади для вивчення совєтського шкільництва.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Двайт Д. Айзенгавер

Впродовж останньої генерації, себто чверть сторіччя, зійшли в могилу три президенти ЗСА. Френклін Рузвелт помер під час своєї четвертої каденції на 63-му році життя 13 квітня 1945 року. Джан Кеннеді трагічно згинув 22 листопада 1963 року, мавши всього 46 років. Герберт Гувер попередник Ф. Д. Рузвелта у Білому Домі, помер 20 жовтня 1964 року на 90-му році життя. Кожний з них був історичною постаттю, небуденною індивідуальністю, що вписалась в книгу життя З'єднаних Стейтів і всього людства. Але із смертю Дейвіда Двайта Айзенгавера відійшов не тільки колишній Президент. Відійшов національний герой, який здобув собі серце великої нації, відійшла людина, яка символізувала нинішню Америку — її могутність, відвагу, вірність ідеалам свободи.

І тому на вістку про смерть Д. Д. Айзенгавера огорнуло всіх зворушення. Він помер на 79-му році життя. І був уже за своєї президентури і після відходу від активного державного життя стільки разів поважно хворим, що його смерть не могла бути несподіванкою. А проте, всі сподівалися, що „Айк" знову переможе — адже він виявляв стільки хоробрости і впертости у боротьбі за життя після кожної атаки серця! Він займав за свого життя найвищі становища у війську, в науці й політиці: адже він був головним і переможним командантом збройних сил Америки під час другої світової війни, ставши президентом Колумбійського університету, він зрікся того становища, щоб організувати й очолити збройні сили Атлантійського Союзу (НАТО). Він не горнувся до політики, дармащо всилу своїх військових становищ став досвідченим політиком - дипломатом. І треба було довго намовляти його, щоб вирікся військової кар'єри і став на службу народові на найвищому становищі Президента держави. Нарід двічі наділив його цим становищем, висловлюючи довір'я його двократною „лявінною" виборчою перемогою. Але він завжди був для народу „Айком" — і в цій інтимній назві віддзеркалювалась любов народу.

Помер колишній Головний Командант збройних сил, помер Національний Герой, помер колишній Президент держави. Але в пам'яті американських поколінь носій усіх цих найвищих становищ залишиться як Айк. У цьому скороченому імені — вся пошана, вся любов великої нації. Щаслива країна, щасливий народ, що має такі постаті.

На завжди збережуть у вдячній пам'яті „Айка" і мільйони українців. Це бо 34-ий президент Америки Двайт Д. Айзенгавер підписав схвалений Конґресом ЗСА закон про поставлення пам'ятника Кобзареві України Тарасові Шевченкові на публічній площі у Вашинґтоні й опісля цей пам'ятник відкрив у приявності 100-тисячної маси народу, виголосивши при цьому зворушливу промову, яка залишиться одним з найсвітліших документів як в історії Америки, так і України.

Туга за „Комінтерном"

Облудний Комуністичний Інтернаціонал, Комінтерн, створено в березні 1919 року на вимогу Леніна, після того, як 2-ий інтернаціонал розлетівся, або, як твердить московська „Правда" з 26 березня, „підло зрадив справу робітничої кляси". Тепер у Москві, стривоженій наростаючими національними опорами внутрі СССР і ускладненнями назовні, російські червоні фальшивомонетники особливо тужать за новим Інтернаціоналом, та ще з Кремлем, звичайно, на чолі. Тому з такою парадою відбулася в Москві „наукова сесія", присвячена Комінтернові, що його розв'язав був Сталін. Головну промову на сесії виголосив секретар ЦК КПСС М. Суслов, прихильник твердої політики Кремлю та концентрації комуністичних сил усього світу в Москві.

Суслов, роблячи вимушений реверанс в сторону Мао Тсе-тунґа, заявив, що Комінтерн добре робив, викорінюючи троцькістів та різних опортуністів, які виступали за „свободу антипартійних фракцій". І тепер, говорив Суслов, комуністичні партії СССР та інших країн борються проти правого й лівого опортунізму, „проти проявів дрібнобуржуазного націоналізму". Таким реченням, напевно, важко буде Москві заімпонувати червоному Китаєві.

Ще більше, ніж із Китаєм, загравав представник ЦК КПСС з іншими комуністичними партіями, що провадять свою підривну діяльність у країнах вільного світу. Суслов навіть ствердив, що Комінтерн Сталіна мав помилки, бо не враховував „національних особливостей, і тому давав не завжди відповідні рекомендації", чи пак укази. У наш час, говорив Суслов, комуністичні партії в світі діють як цілком самостійні сили. Але доповідач підкреслював: „Сам час велить зміцнити єдність комуністичних партій світу і перемогти труднощі". Московська сесія виявила стурбованість імперії діями Китаю і тугу за „єдністю", яка давно зникла.

Леонід Полтава

НОВА КОНСТИТУЦІЯ СССР?

Ще в 1950-их роках в СССР були розмови і з'явилось декілька статтей про необхідність нової „конституції". Мовляв, назрів час змінити той „найвищий закон", якого, до речі, не виконують самі ж законодавці. Йшлося про те, щоб зафіксувати вимріяний у Москві процес „зближення націй". І варто було б Хрущову чи Булґаніну заявити, що вже не потрібно штучних творив - „республік", що всі бажають єдиного й неділимого СССР, як преса, агітатори, навіть науковці з-під батога відразу б знайшли тисячі „доказів", щоб це потвердити...

Але цього не сталось. Зміни верхівки в Кремлі, відрив Юґославії та Альбанії від „матушки - Росії", дедалі більший відхід червоного Китаю від сліпого послуху у виконуванні „указів" з Москви, врешті — наростання внутрішнього національного опору в складових частинах московсько - большевицької імперії — все це перекреслило надії червоних нищителів націй. Про нову конституцію замовкли. Говорили й говорять про співпрацю націй та про взаємодію культур, відверто говорять про неофіційно, але практично вимагану в СССР двомовність усіх „инородцев": можеш знати свою мову, але говори, пиши, читай, врешті — думай по - російському, коли хочеш втекти бодай з колгоспу. Дійшли вже й до „совєтської національности", як сказано у вірші російського автора М. Владімова: „Советская национальность — ровесница Октябрю!".. „Голос Родины", чекістська газетка для еміґрантів - росіян, у числі 9/1969 цілком відверто пише, що СССР — це Росія, і навпаки. Вже і в „центральній" совєтській пресі проскакує визнання тотожности понять „СССР" і „Росія".

Однак, така тотожність понять може існувати лише у мріях та бажаннях російських шовіністів, бо в розумінні культур і мов вона не існує і не існуватиме на практиці. Україна, для прикладу, протиставиться такому політичному великодержавному поняттю з усією рішучістю. В останніх роках з'явилось там багато молодих вдумливих поетів і письменників, при чому вихідців переважно з міста; протиставиться вона в культурній площині ось хоча б понад 300 тисячами співаків любительських народних хорів, а про спротив у інших площинах краще не писати, щоб не нацьковувати опрічників XX сторіччя на наших людей.

З Москви й далі вимагають ідолопоклонства перед російською мовою і культурою. Ставленці колоніяльної влади в Україні — перевиконують пляни. Ще в Москві не вийшла брошура про бої в районі Ченпао - Даманський, а Держлітвидав УССР вже випустив пропаґандивну брошуру на цю тему. Огидним зразком низькопоклонства перед „старшим братом" може служити ось таке „ствердження" на сторінках „Радянської України" з 21 березня:

„Справжнім тріюмфом ленінської національної політики, принципів пролетарського інтернаціоналізму стали величезні успіхи, здобуті нашою багатонаціональною державою в усіх галузях народного господарства, науки і культури. І це насамперед є результатом братерського єднання народів. Яскравим свідченням цих успіхів є матеріяли збірника „Строительство коммунизма и проблемы сближения наций", випущеного видавництвом „Наукова Думка".

Видавництво „Наукова Думка" в Києві видає книжку російською мовою... і це має бути зразком, ба виявом „тріюмфу ленінської національної політики"!

Але час уже не працює на рятівників імперії Романових. Дії комуністичних партій світу і їхніх різноманітних поплентачів дедалі більше унаявнюють знамениту байку про лебедя, рака і щуку, які пробували були тягти воза. Вони тягнуть його вже кілька років, щоб скликати світовий з'їзд компартій. Те заплановане зборище Москва призначила на засудження Китаю і тому так розреклямувала бої на Ченпао - Даманському, які траплялися й раніше. Але понад 30 компартій світу не бажають або не наважуються зачіпати понад 800-мільйоновий китайський народ. У Східній Европі лише баґнети стримують від розвалу „країни соціялістичного бльоку".

Важливий факт: поневолені народи дедалі менше пов'язують свої надії на здобуття свободи й державности з допомогою країн Заходу, бо забагато було за останні 20 років розчарувань і перекреслених надій в Угорщині, Польщі, Східній Німеччині, ЧССР, не кажучи про Україну, де Василь Симоненко заявив, звертаючись до України: „Хай мовчать Америки й Росії, коли я з Тобою говорю!"

Розгул російського шовінізму в СССР триватиме, але він уже значно спадає у сателітних країнах. А поневолені Москвою народи заявили про свої бажання устами Чорновола, Заливахи, Караванського та інших діячів та ще й створенням таких підпільних організацій, як „Земля і Воля", з доманганням виходу України із складу сучасної російської імперії.

І чим більше сучасні валуєвці будуть доконувати нашу, за словами Т. Шевченка, „вдову - сиротину", тим гостріший буде спротив нашого народу і тим гострішим має бути спротив речника України у вільному світі — української еміґрації. Москва навела гармати на останній бастіон України — нашу віру, мову, шкільництво, національну культуру. Це підказує вільним українцям, на що має бути звернена наша найпильніша увага.

Вже можна констатувати, що проголошення „нової конституції СССР" із ліквідацією „республік" — не відбудеться ніколи. Як лише над Ченпао - Даманським заявили китайські гарматні, так у „Правді" і з'явилась стаття, що не „совєтський народ", а „народи Совєтського Союзу" не допустять і т. д. Надходять такі події, коли Москві доведеться все частіще, звертатись не до вимріяного конґльомерату на російській базі „совєтського народу", а до народів, як зляканий Сталін на початку другої світової війни звертався захриплим голосом до невільників: „Дараґіє братья і сьостри!"..

За сучасний розгул великодержавного шовінізму Росія заплатить, без огляду на те, чи Державний Департамент і далі вважатиме Україну „інтеґральною частиною СССР": неросійські народи СССР та народи - сателіти — найбільш потужна сила правди і справедливости, яка приборкає озвірілий шовінізм імперської Росії. Слава Богу, живемо в XX сторіччі — сторіччі визволення й удержавлення африканських народів!

А. Мельник

БІБЛІОТЕЧНІ ТЕХНІКИ

Брак професійних сил — це одна з найбільш актуальних проблем бібліотекарської професії в Америці. Є декілька причин недостачі бібліотекарів. Одна з найважливіших це наглий приріст нових бібліотек. Останніми роками усі поважніші індустрійні підприємства засновують бібліотеки і, щоб їх належно провадити, до кожної призначають кваліфіковані сили. Розвиток шкільництва в Америці та бібліотек у кожній школі витворює подібні вимоги. Така ж ситуація і в інших ділянках, як от у федеральних інституціях, в публічних бібліотеках і т. д. Випуск нових градуантів - маґістрів бібліотечних наук ніяк не може задовольнити великого запотребування.

Щоб хоч дещо зарадити лиху, недавно виникнув напрямок, який передше лише куртував і не викликав належної уваги. Бібліотечна технологія стала в Америці центром уваги лідерів цієї професії. До речі, це дворічна цілоденна програма переважно при більших джуньйор коледжах, яка дає диплом А.А.Л.С. (Ассошіейт ов Артс ін Лайбрері Сайнс). Випускників цих програм звуть „лайбрері техніше нс". У нас ще не прийнято терміну для належного окреслення цієї групи. Можна б їх називати бібліотечні техніки. Докладніше опрацювання бібліотечної термінології взагалі, а цієї ділянки зокрема, у нас ще справа майбутнього.

Бібліотечні техніки виконують функції, які вимагають теоретичної підготови. До часу їх появи ці напівпрофесійні завдання мусіли виконувати бібліотекарі. Тому бібліотечний технік це прямо спасіння для бібліотекаря. Він дає можливість бібліотекареві всеціло віддатися професійній праці — складнішій довідковій роботі, каталогуванню, виборові і набуванню друкованих та слуховидних матеріялів і виконуванню адміністративних функцій.

Наукові досліди і навчання також представляють широкі можливості для здібніших одиниць, які, однак, через брак фахових сил в бібліотеках не завжди можуть виконувати ці завдання. Хоча тепер бібліотечних техніків ще обмаль, вони прекрасно виконують своє призначення і виправдують надії багатьох, що незабаром, як буде їх більше, проблема недостачі бібліотекарів в Америці стане не такою гострою.

Програма бібліотечної технології включає п'ять початкових курсів, по одному з таких п'ятьох груп:

1. Вступний курс до бібліотекарства. Значення бібліотек в суспільстві. Історія бібліотек.

2. Довідкові матеріяли. Наука бібліографії. Бібліотечний каталог.

3. Технічні процедури набування книжок. Початкове каталогування бібліотечних матеріялів. Міжбібліотечний книгообмін.

4. Видача і оправа книжок. Періодики. Вживання книжок і бібліотек.

5. Слуховидні (некнижкові) матеріяли. Телевізія в клясах. Фільми в модерній педагогіці.

З цих курсів, які становлять ядро програми, зобов'язують звичайно п'ять, по одному з кожної групи, разом біля 15 кредитових годин. Дворічна програма включає понад 60 кредитових годин. Крім бібліотечних, сюди входять такі курси: англійська мова, література, історія, курси з ділянки природничих наук, курси торгівлі і т. д. Звичайно студентам дається можливість вибору кількох курсів.

Одна з цікавих інновацій у бібліотекарській професії взагалі це слуховидні матеріяли, які завойовують собі в бібліотеках сталі місця. Щораз більше назбирується в бібліотеках мікрофільмів, які витискують книжки з поличок. Очевидно приносить це багато користей економічних та інших, хоча й існує опозиція між консервативними бібліотекарями, звиклими лише до книжок.

Засновуються Слуховидні Відділи у бібліотеках. Є тут грамофонні платівки з різних ділянок (музика, література, торгівля, чужі мови і т. д.), фонографічні тасьми, діяпозитиви та ін. Останніми роками, завдяки федеральним допомоговим фондам, набувається багато 16-міліметрових фільмів. Ці навчальні фільми, виготовлювані найліпшими знавцями кожної ділянки, стають необхіною частиною шкільних бібліотек і успішно вживаються в клясах як уже невід'ємна частина навчання. І саме ці нові напрямки береться під увагу в усталенні програм навчання бібліотечної технології.

Автор цих рядків брав участь у крайових конференціях, присвячених проблемам бібліотечної технології, і працював у комісії при К.о.Л.Т. (Кансел он Лайбрері Технолоджі), яка усталювала ролю і завдання бібліо-

(Закінчення на стор. 5-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

РЕВМАТИЧНІ ХВОРОБИ

III

Ревматичні захворювання захоплюють не лише суглоби, а також м'язи, сполучну тканину, сухожилля, бурси, нерви і т. д. Це — ревматичні хвороби не суглобових тканин, і вони часто бувають не менше тяжкі, як деякі артрити.

До найчастіших захворювань належать: міозити, себто запалення групи м'язів; бурсити — запалення капшучків суглобів; фіброзити — запалення сполучних тканин, які скріплюють суглоби, або запалення ліґаментів м'язів. Усі вони виявляються здебільша раптово, в гострій формі і вражають лише якусь частину тіла або окрему частину тканини. Під час атаки витворюється значний біль, який стає менше гострим, якщо процес переходить у хронічний стан. Все ж штивність м'язів або близьких суглобів часто спричиняє клопоти.

Запалення м'язів або сполучних тканин в більшості випадків буває результатом фізичного ушкодження, розтягнення, інфекції загальної або льокальної, затруєння, застуди. Звичайно тоді болить ціла група м'язів або ліґаментів м'язів, хоч, фактично, уражений лише один м'яз, і при докладному обслідуванні можна знайти запалене ядро, яке променює біль.

Такі процеси часто мають місце на м'язах шиї, хребта, грудей, рамен та ніг між стегном і коліном. Вони часто супроводяться запаленням нерва, що дає картину невральгії, і тоді біль звичайно дошкульніший. Як правило, він ущухає, коли хворий перебуває в стані спокою. Біль при русі часто симулює інші хвороби: при ураженні м'язів грудей людині може видаватись, що в неї хворе серце, при болі шиї — що в неї мозковий удар і т. д. Гострий стан, як сказано вище, може перейти у хронічний, і тоді група м'язів або ліґаментів залишаються штивнішими і втрачають свою природну силу, що відчувається під час праці або напруження.

Одним із поважніших захворювань сполучних тканин є т. зв. бурсити. Бурсит — по латині „бурсітіс" — походить від слова „бурса", що в перекладі означає капшучок, мішечок. Ці капшучки розташовані біля майже всіх суглобів, часто сполучаються із суглобом малим каналом, іноді лежать поміж м'язами. Вони продукують малу кількість рідини, яку тримають у собі або відсилають у м'язи чи в суглоби, невтралізуючи тертя суглобів або м'язів між собою. Найбільші капшучки лежать біля суглобів рамен, ліктів, колін, стегон і п'ят.

При повторюваному ушкодженні або надмірному напруженні, при застуді, інфекції або ревматичній гарячці капшучки раптово побільшуються, набрякають, червоніють і надокучливо болять. Найчастіше такі атаки бувають при бурситі рамен, які сильно даються взнаки багатьом людям. Рідше, але все ж часто це появляється в ліктях та колінах.

При бурситі рам'я атака буває такою сильною, що хворий не всилі ворухнути рукою, яка болить від плеча аж до ліктя, особливо вночі. При дотикові верхньої частини рам'я та плеча відчувається льокальне підвищення температури шкіри, плече набрякає, іноді видно почервоніння. При повільнішому захворюванні плече і рам'я також болить, але звичайно вночі, менше вранці. Коли людина розрухається — біль ніби втихає і повертається знову на ніч.

Такий процес триває іноді місяцями і часто переходить в атаку, починаючи гостре запалення. Гострі запалення в свою чергу переходять у хронічний стан з болями і втратою сили в руці, іноді також доводять до штивности в суглобі *плеча*. Такий стан може привести до того, що людині годі без болю піднести руку, щоб поголитись або зачесатись, не кажучи вже про якусь фізичну працю. У старших людей такий стан іноді приводить до того, що вони перестають володіти рукою. Процес в більшості випадків охоплює лише одну руку, але нерідко переноситься на обидві.

При бурситному захворюванні коліна — гострому або хронічному — ціле коліно, особливо під час ходження, болить і набрякає. Суглоб та бурси навколо коліна набрякають від надміру запальної рідини, популярно званої „водою в коліні". Настає час, коли коліно важко зігнути. Суглоб і частина ноги болить, хоч в стані спокою біль ущухає. Вночі особливих болів нема. Процес може тривати тижнями і довше, залишаючи хронічний біль під час руху, але гострий стан може повернутись при кожній провокації ударом, напруженням, звихненням. Якщо ушкодження провокує такий запальний стан, то його іноді важко відрізнити від тріснення хряща в коліні, яке вимагає зовсім іншого лікування. Тут лише досвідчений лікар або спеціяліст може поставити правильну діягнозу.

Подібний стан, як при бурситі коліна, витворюється і на ліктях. Процес такий самий: набрякнення, біль, обмежений рух суглоба. Часто на зовнішній частині ліктя „виростає" наповнений рідиною міхур завбільшки як куряче яйце. Часто болі бувають у згині ліктя. Тут також процес може перейти в хронічний стан, обмежуючи рухи руки.

Лікування ревматичних недуг, які ми згадували в трьох останніх статтях, буває складним і простим, залежно від стану пацієнта та ступеня хвороби. До теми лікування ми повернемося наступного тижня.

Д-р С. Самбірський

ВРАЖЕННЯ З ЕВРОПИ

(9)

Прислухаюсь до звуків італійської мови. Вона мелодійна, але її інтонація звучить так, ніби хтось із кимсь жартівливо свариться. Споживаю перший італійський обід. Тут у пригоді стала мені латина. Італійське вино смакувало знаменито. В моєму переділі вертається з вакацій пані з хлопчиком із Фльоренції. Ми порозумівались також клясичною латиною. Вона має ще три доньки і її чоловік працює в дирекції залізниці.

Поїзд зупиняється у старовинному місті Падуя, де студіювало багато українців. Перетинаємо ріку По. Це територія славного П'ємонту, що був осередком духового і політичного відродження Італії. Подібну ролю в історії України відіграла Галичина. Заразом П'ємонт це житниця Італії.

Стає гаряче. З сусіднього переділу чути пісню під акомпаніямент ґітари. До поїзду сідають кароокі дівчата. Коло них в'ються хлопці.

За Феррарою появляються овочеві сади і знову виноградники за виноградниками. На полях трактори підкидають стерню. Тут жнива вже давно закінчились, хоч це лише кінець липня. Італійська рілля сіробіла, це не український чорнозем.

Місто Больонія. Доми збудовані з червоної цегли, віконниці кольрові. На дахах ліс телевізійних антен. Відчувається спека. Зникають сади й виноградники. Починається зелена горбовина, як наша Лемківщина. Видно багато фабрик, що виробляють черепицю. Поїзд врізується в Апеннінські гори.

Пробиваємось через Апенніни. Звідусіль б'є якась ясність. Така, як була колись у нас на Великдень. На обрії неначе хвилясті пасма нашого підгір'я. Всюди зелень. У безмежність тягнуться виноградники. Разом з ним на узбіччях оливкові дерева.

Італія має дійсно чудові красвиди. Ось, наприклад, на горбах стоять історичні замки, як у Німеччині чи Австрії. Вони надають красвидам ще більшої краси. Ця краса приваблює тисячі молодих пар, що з усіх кінців Европи приїжджають сюди на пошлюбні подорожі. Ось перші пінії. Починається спека. Добре, що повітря дуже сухе, тому легше її переносити.

Почавши від Фльоренції, Італія дуже нагадує Каліфорнію. Маю враження, що переїжджаю через якийсь райський виноградноцвітний сад. У річці біля греблі купаються хлопці. Деякі ріки вже повисихали, і води в них тепер стільки, як у наших потічках. Мені казали, що влітку італійська верховина і долини спалюються сонцем. Я цього зовсім не завважив.

Поїзд із страшною швидкістю наближається до трансевропейської автостради, що веде до Риму. Тут землю використовують уже подвійно: під виноградниками сіють збіжжя, а по жнивах збирають виноград.

Спека стає незносною. Огортає байдужість і лінивство. У такій спеці без прохолодних напоїв можна дістати удар сонця.

Вже недалеко Рим. На пагорбах видно чудові віллі. Італійський священик розповідає мені про Вічне Місто та Італію. Італія належить до Спільного Господарського Ринку, і тому тепер тут добробут. До роботи їздять робітники власними автами. Пересічна місячна платня 130 долярів. Цей заробіток уважається тут за досить добрий.

„Ви знаєте, — казав він, — італійські комуністи сліпо вірять у те, що пише їхня преса. Наприклад, вони вірять, що в Совєтському Союзі влада церкву толерує і опікується нею. Хоч вони комуністи, але на грудях носять хрестики. Так само у своїх клюбах тримають хрести на стінах".

Під Римом бачив я такий парадокс: один фармер орав поле двома парами волів, другий — трактором, а третій — ослом.

Рим

Тяжко порівняти Рим із якимсь іншим містом. Перше, що впадає в очі, це те, що він виринає нагло, без типових европейських передмість. Вночі зі своїми незліченними світлами виглядає він зі своїх сімох горбів як вертеп, що його ставлять під ялинку на Різдво. Римляни захоплюються кольоровою реклямою. На вулицях жахливий автовий рух. На багатьох перехрестях нема світел для реґуляції руху. Тому всі їдуть один поперед одного, як у Парижі. Я в душі молився, коли їхав таксівкою із залізничого двірця.

З Середземного моря віяв свіжий вітер, і в Римі було приємно. Зрештою літні вечори та ночі тут завжди холоднаві, і часом навіть треба вдягати светер.

В неділю ранком поїхав я з двома американськими священиками до Кастель Ґандольфо, літньої резиденції Папи. По дорозі оглянули ми на краю міста збудовану італійськими промисловцями чудову модерну церкву на честь св. Дон Боска, святого, що опікувався покинутими хлопцями. В церкві відбувався шлюб. Молода в білій сукні і вельоні. Поведінка людей у церкві свобідна, властива південним народам.

Кастель Ґандольфо, розташоване за яких 15 миль від Риму, лежить над чудовим озером, вода якого надиво синя та чиста. Воно оточене горбовиною, вкритою лісом. Погода була прекрасна, а небо було голубе, голубе, як це тільки буває в Італії.

Численні маси прочан уставлялися в ряди. О годині 11.30 почали впускати нас на подвір'я папської чотириповерхової палати. Я підрахував прочан на яких 10.000.

Напруження досягає свого вершка о годині 12-ій. Очі всіх звернені на балькон, з якого звисає оксамитний килим з папським гербом. Минає 12-та. Публіка нетерпеливиться і виявляє це оплесками. Врешті в год. 12.05 появляється Папа Павло VI в білому одязі. Запанувала тиша. Папа італійською мовою висловлює побажання, щоб у В'єтнамі прийшло до миру. Потім читає молитву, і зібрані за ним її повторюють. Папа благословляє людей. Всі христяться. На обличчях можна завважити релігійну екстазу.

Тепер Папа вітає поодинокі групи прочан італійською, французькою, еспанською, німецькою мовами. Англійською мовою вітає рочестерську групу з Америки і передає благословення американському народові.

Вся ця подія має характер братерської зустрічі. Павло VI лагідно усміхається, ще раз благословляє прочан, всі знову христяться. Дехто кричить: „Віва Папа!" Усе це тривало 15 хвилин і зникло наче сон.

Люди починають розходитися. Оглядаємо папську швайцарську ґвардію. Її списи та кольорові уніформи звертають на себе загальну увагу. Оглядаємо стенди з численними вервицями, релігійними образами, хрестами та картками з красвидами. До Риму вертаємось славною Аппія Антіква, дорогою, якою їздили римські цісарі. По обох боках дороги де-не-де залишились гроби славних колись римських родів.

Оглядини катакомб справляють хвилююче враження. Тут коло 1,000.000 гробів. Мощів уже нема, бо їх перенесено до церков. Довжина тієї секції катакомб, яку ми відвідали, 16-17 кілометрів, а загальна їх довжина 876 кілометрів. В останній катакомбі бачимо скляну трумну. В ній ще можна пізнати решітки ніг і голови святого.

(Далі буде)

ПРОМОВА ДВАЙТА Д. АЙЗЕНГАВЕРА НА ВІДКРИТТІ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

Президент Ричард М. Ніксон, прощаючи свого великого попередника 34-го Президента ЗСА Двайта Д. Айзенгавера в Останню Дорогу, застосував до нього ті слова, що ними характеризується „Батька цієї країни" Джорджа Вашинґтона: перший у війні, перший в мирі, перший в серцях свого народу. Двайт Д. Айзенгавер з усіх американських президентів і полководців назавжди залишиться і першим у серцях українців в Америці. Це він, 34-ий Президент Америки, підписав схвалений Конґресом закон про поставлення пам'ятника найбільшому синові України Тарасові Цевченкові на публічній площі в столиці Америки, Вашинґтоні, і він цей пам'ятник відкрив вікопомної суботи, 27-го червня 1964-го року, виголосивши з цієї нагоди промову, яку й передруковуємо в дослівному українському перекладі.

Двайт Д. Айзенгавер з Владиками Українських Церков та репрезентантами великої Української Громади в Америці біля щойно відкритого ним пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні 24-го червня 1964-го року.

ПРОМОВА Д. Д. АЙЗЕНГАВЕРА

Насамперед дозвольте мені подякувати вам за великодушне прийняття.

Дня 13-го вересня 1960-го року, коли я підписом перетворив у закон ухвалу, яка уповноважувала будову цього пам'ятника, я сподівався, що Ви влаштуєте врочистість відкриття, яка відповідала б величі Тараса Шевченка.

Цей день настав і Ви прибули тисячами з усіх частин З'єднаних Стейтів; Ви прийшли з Канади, з Латинської Америки і Европи та навіть далекої Австралії, щоб вшанувати пам'ять поета, який так вимовно висловив невмирущу рішучість людини боротись за волю та її незгасаючу віру в кінцеву перемогу.

Двайт Д. Айзенгавер промовляє біля пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні

Цей здвиг любителів волі, щоб віддати салют українському героєві, далеко переходить мої сподівання.

Але його значення не перевищує моєї надії.

Моєю бо надією є, що Ваш величавий похід від тіні Монументу Вашинґтонові до стіп пам'ятника Тарасові Шевченкові запалить тут новий світовий рух у серцях, умах, словах і ділах людей; безперервний рух, присвячений незалежності та волі всіх народів та всіх поневолених націй в усьомусвіті.

У моїх юнацьких роках довірочно заповідали, що впродовж життя моєї ґенерації принципи нашого вільного суспільства стануть відомі всім народам по всіх усюдах та що вони будуть універсально прийняті в світі.

Ця мрія розвіялася.

Упродовж кількох минулих десятиліть сильні люди, які здобули контролю над великими обширами нашої планети, викпили і заперечили засади волі і людської гідности. Революційні доктрини нашого вільного суспільства ще далекі від універсального застосування на землі. Навпаки, ми бачили протинаступ фашизму і комунізму, щоб застосувати їх тоталітарною державою, здавленням особистих вольностей, запереченням національної незалежности і навіть знищити свободу запиту і дискусії.

Тиранія і гніт сьогодні не різняться від тиранії і гнету за часів Тараса Шевченка.

Тут, як і тоді, тиранія означає зосередження всієї влади в руках елітарної групи, урядового бюра, одної людини. Це значить, що кінцеві рішення, які відносяться до кожного аспекту життя, залежать не від самого народу, але від тиранів.

Шевченко зазнав того роду урядових узурпацій на рішення, які він уважав, що він повинен виносити сам за себе.

Але він чемпіон волі не тільки для себе самого.

Коли він говорив про українську незалежність від російського колоніяльного правління, він ставив у загрозу свою власну волю.

Коли ж він приєднався до братства, ціллю якого було встановлення республіканської форми влади в країнах Східньої Европи, його ув'язнено — навіть відібрано йому право вживати олівця і паперу, щоб записувати свої думи про волю.

Сьогодні такий самий зразок життя існує в Совєтському Союзі та в усіх поневолених країнах. Де тільки при владі є комунізм, там існує накинена контроля думки, вислову і насправді кожної фази людського існування, яку держава забажає опанувати.

Наріжним каменем кожного вільного суспільства є обмежена влада, яка виконує тільки ті завдання, що їх нарід потребує і яких він сам за себе взагалі не може виконати, або не може виконати так справно.

Наша власна країна була створена, як така суспільність у щирому переконанні, що де люди є вільні, де вони мають право думати, молитись і поступати по своїй вподобі, — аби тільки не переступати таких самих прав інших людей — там буде швидкий людський поступ.

Ми також віримо, що коли того роду воля буде заґарантована універсально, тоді буде мир між усіми націями.

Хоча світ сьогодні поділений між тиранією і волею, ми маємо надію і маємо віру, що так не залишиться назавжди. Між усіми, що замешкують ґльоб, у кожній поневоленій країні — навіть у самій Росії — тільки горстка творить лиху конспірацію, опановуючи своїх співгромадян силою або ошуканством. Тому, що людина інстинктовно бунтується проти уніформованости, вона прагне до волі, до добробуту і до миру. Тим часом, воля кількох осіб заперечує волю мільйонів і воля приголомшена таким станом речей.

Але не забуваймо вікової правди, що „це також минеться".

У країнах Східньої і Центральної Европи, серед не-російських націй СССР, і в самій Росії — де поезії Шевченка добре відомі — є мільйони поодиноких людських істот, які серйозно бажають права на самовизначення і самоуправління. Його статуя, що стоїть тут у серці столиці країни, близько амбасад, де можуть її бачити представники майже всіх країн світу, є світлим символом його волелюбности.

Вона промовляє до мільйонів гноблених.

Вона дає їм постійну заохоту боротись безупину проти комуністичної тиранії, аж доки одного дня буде досягнена кінцева перемога, що цілком певно станеться.

Більшість з Вас тут сьогодні є українського походження або роду.

Усі з нас, — якщо ми вернемось одну, дві чи десять генерацій взад — знайдемо своє родинне коріння в якійсь іншій нації, на якомусь іншому континенті.

Але сьогодні ми всі стоїмо разом як американці, з'єднані нашою спільною відданістю системі самоуправління — системі, яка уможливлює нам бути іншими, але об'єднаними; незалежними, але взаємозалежними; різними, але нероздільними.

Щоб могти з успіхом принести світові мир з волею і справедливістю, ми мусимо збільшити наші спільні зусилля, щоб люди по всьому світі більше здавали собі справу, що тільки у волі можна знайти правильний шлях до людського поступу, щастя і самовиявлення.

Шевченко жив цією правдою і її навчав.

Відкриваючи цей пам'ятник великому українському Поетові 19-го століття, ми заохочуємо сьогоднішніх поетів в Україні, в Східній Европі і в усьому світі включати в їхні вірші прагнення людства до волі, до самовислову, до національної незалежности та до волі для всіх людей.

Якщо б Шевченко жив сьогодні, він був би у першій лінії цього великого змагання.

А тепер я пригадаю слова одного з найбільших синів Америки, Абрагама Лінкольна.

Промовляючи тут якраз сто років тому, він сказав:

„Це не тільки для сьогодні, але й на всі грядучі часи ми повинні для дітей наших увічнити це величне і вільне правління, яким ми втішались усе наше життя".

У тому самому часі, це не тільки на ньогодні, але й на всі грядучі часи ми сьогодні презентуємо світові цю статую Тараса Шевченка, Кобзаря України та Борця за Волю, щоб увічнити віру людини в кінцеву перемогу волі.

Безупинною працею та при Божій допомозі одного дня настане нова доба, доба універсального миру з волею і справедливість для всіх.

Хвилина, про яку мріяли покоління

Промову Двайта Д. Айзенгавера часто-густо переривала буря оплесків. Коли ж її закінчено, тоді проф. Лев Добрянський просив Д. Д. Айзенгавера довершити акту відкриття пам'ятника. Настала хвилина, про яку мріяли покоління і яка ввійшла в історію: Двайт Д. Айзенгавер відкрив пам'ятник Тарасові Шевченкові в столиці ЗСА, в столиці світу, як стотисячні маси народу з найбільшим зворушенням співали Шевченків „Заповіт".

„Радянська Україна" про „розмах" емведистів у м. Нововолинському

Київ. — Газета „Радянська Україна" надрукувала листа юнака й дівчини з м. Нововолинського, яких було безпідставно заарештовано за те, що в час Новорічної ночі вони взяли з ялинки скляну кульку. Обох заарештували, потримали ніч у в'язниці, при тому над ними знущались. У відповідь на виступ газети, надійшло повідомлення з МВД Волинської області: „Наказ оголошено всьому особовому складу органів внутрішніх справ області. Управління вжило заходів... Неправильні дії працівників міліції мали місце. За безпідставне доставлення громадян Ярославцева та Іванченко у відділ внутрішніх справ, проявлені до них грубість і нетактовність наказом по управлінню заступникові начальника Нововолинського міськвідділу тов. Осипчуку оголошено сувору догану, а оперуповноваженому тов. Банецькому — догану. Начальникові відділу тов. Вялкову та його заступнику по політико-виховній роботі тов. Клищуку суворо вказано на недостатню виховну роботу серед особового складу і слабий контроль за діяльністю підлеглих". Як майже у всіх відділеннях МВД в Україні, начальником у Нововолинському є „тов". Вялков.

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ІМ. ШЕВЧЕНКА

— і —

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗСА

в глибокому смутку повідомляють Членство НТШ та Український Науковий і Академічний Світ, що 28-го березня 1969 року упокоївся в Бозі

ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР

34-ий Президент З'єднаних Стейтів Америки, великий державний муж та приятель українського народу, відзначений, як перший, Шевченківською Медалею, що відслонив пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні, підкреслюючи тим важливість ідей нашого Пророка, який надхнув нас духом завзяття в боротьбі за вільну майбутність нашого народу.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

МІНІЯТЮРНИЙ З'ЇЗД

Без великих плянів, реклям і розголосу, 27 листопада 1968 р в гот. Джордж Вашингтон в Ню Йорку з'їхалося нас сім: Пані: Дарія Сіяк - Сарсель, Франція, — Маруся Бек, Дітройт, — Ірина Чолій - Левчук, Філядельфія, — Орися Шипайло - Бованко, Трентон, — Слава Мисевич - Левицька, Ню Йорк, — Ірена Дмитрак-Лихоліт, Клівленд і Ірина Зубаль - Гнатчук.

Не був це з'їзд Коломийської жіночої гімназії, ані навіть одної кляси. Нерозривні нитки, що лучили нас колись привели нас до Ню Йорку.

Всі беззастережно згодилися приїхати без огляду на перешкоди, бо нас лучила шкільна дружба. Всі особисті справи на-бік, остала сдина ціль: бути 27 листопада в Ню Йорку!

Перша думка була спровадити Дарцю Сіяк з Франції. Маруся Бек звернулася з пропозицією до мене. І я написала: Потребуємо Твоєї згоди, приїхати, решту лиши нам. Відповідь була: Приїжджаю. Листи з радісною вісткою розіслала по всіх мені відомих, в Америці товаришок нашої кляси. Відгук був позитивний, всі згодилися на з'їзд. Я — пропонувала в себе вдома, та декому було задалеко, і рішилися на Ню Йорк. З поміччю прийшла нам наша Слава Левицька. Підшукала готель із вітальною кімнатою комфортом.

Ранком, 27 листоп. ми були вже в Ню Йорку.

Без прийнять, ми вітали себе як щось дорогоцінне, загублене на дорозі життя, без надії віднайти себе. По стільки літах ми себе розпізнали — без компліментів, а так — простолінійно. Кожна з нас свідома, що час безжалісно карбує людину і годі сподіватися, щоб віднайти себе такими, як були колись перед багатьома літами. Ми тільки завернули історію і провели чотири дні — під знаком нашої молодости. Споминам з нашого минулого не було кінця, на жаль, так багато остало недоговорено.

Дарка, яка була центром нашого з'їзду, мала змогу відвідати своїх приятельок перед з'їздом в Трентоні, Вашингтоні, Філядельфії і Ню Йорку. І мушу признати, що кожна з нас постаралася, щоб її подорож по Америці була забезпечена під кожним оглядом. Ми мали велике моральне задоволення, що були в змозі працівниці такої цінної установи як НТШ дати змогу, відвідати Америку і так дорогих для неї, довго небачених і близьких молодими переживаннями товаришок.

Прегарно провели ми час у нашої товаришки Слави Левицької, яка справила нам бенкет і присвятила нам багато часу, в готелі і вдома. Дуже мило вражав нас факт, що в кожному домі, де ми бували ціла родина раділа разом з нами, брала живу участь у нашому з'їзді. Доня Слави як молодий психолог, подала навіть влучну характеристику нас усіх. Слава відчитала нам дуже змістовий і милий спомин з минулого.

Сатиру — вірш „З шкільної лавки" — відчитала авторка сатири і цих рядків. В 74-ох стрічках старалася охопити і наглядно передати переживання 16-літніх дівчаток, їх конфлікти з вчителями і проблеми їх наївного кохання. Події оперті на фактах, подані в кривому дзеркалі (в чому не щадила нікого), викликували щирий сміх і оплески.

Не менше пам'ятний день провели ми у сестри Дарки, п. Оксани Щур. Надзвичайно мила атмосфера і гостинність господарів роззброювали нас.

Навіть така повага — як проф. В. Кубійович, мусів сердечно сміятися з відчитаної сатири, яку п. Левицька назвала „І досі молодою".

Скористали ми ще з гостинности д-ра Кіналя, який забрав нас до свого дому на цілий вечір. Його дружина подивляла нашу молодість духа і пам'ять про так давно пережиті враження.

Відвідали ми також п. Лясю Старосольську, що повернулася з 6-річного заслання з Казахстану. Оглядали привезений такий унікат, як лікарську рецепту, написану на шматку часописного пожовклого паперу і ліки — порошки завинені в такий же папір. Те все, очевидно — призначене для музею.

На жаль, все в світі має свій кінець. І наш небуденний з'їзд мусів скінчитися. Дарку Сіяк ми з Марусею забрали до себе. Побувши два дні в мене, звиділа музей у Толідо; два дні блуа у Марусі, та побачила важніші об'єкти Дітройту. А вертаючи до Франції, відвідала редакцію „Свободи". Сьогодні дістала я від неї листа, в якому пише, що вірш-сатиру вивчає на пам'ять тому, що вона (сатира) є частиною життя нас самих, яке проминуло безповоротно, бо:

Стогін, плач і рев гармат
Вигнав нас із рідних хат,
Та осталася одна
Все жива — Шкільна
Дружба!

Ірина Гнатчук

Опера „Червона Шапочка" вийшла друком у Канаді

Торонто. — Казка-оперета на три дії „Червона Шапочка", лібретто Леоніда Полтави, музика сл. п. композитора проф. Василя Безкоровайного, друкована на початку 1960-х років у журналі „Веселка", вийшла окремим, люксусовим виданням великого формату заходами ОПДЛ і завдяки фондам, зібраним між українцями міста Боффало, Н. Й., де жив і працював композитор. Книжка відкривається вступним словом голови Правління ОПДЛ ред. Богдана Гошовського про композитора Василя Безкоровайного, його творчий і життьовий шлях та твори для дітей і молоді, між якими оперета „Червона Шапочка" займає одно з перших місць. Світлини з вистав оперети у Канаді і в ЗСА, де юні виконавці зображені з співавторами твору, вказують на популярність „Червоної Шапочки". Після віршованого тексту лібретта, що займає 8 великих сторінок і прикрашене зразковими ілюстраціями маестра Едварда Козака, йде розділ музики-нот на 8 стор. Багатокольорову віньєту-обкладинку виконав мистець Мирон Левицький. У книжці подано список фундаторів цього видання, між ними на першому місці родина лікаря Євгена і Неонілі Стецькових, дочки й зятя сл. п. композитора Василя Безкоровайного. Оперета „Червона Шапочка" легка до виконання, події відбуваються на Гуцульщині, в опереті є арісти, пісні в тому „Пісеньку про матусю", балетик. Її можна ставити вже при наявності 10-12 осіб виконавців, у супроводі фортепіяна. Публікація оперети „Червона Шапочка" за кордоном є особливо вимовною, коли брати до уваги хронічну нестачу українського дитячого репертуару такого типу на Батьківщині.

УПРАВА СУЖ КАНАДИ ІНФОРМУЄ

СУЖКанади продовжує реченець конкурсу молоді.

Управа Спілки Українських Журналістів постановила продовжити реченець надсилання творів на Конкурс молодих авторів, яких статті були друковані в українських часописах та журналах в 1968 оці, до 31 березня ц. р. Управа СУЖ звертає увагу пресовим видавництвам і поодиноким авторам, які досі не вислали ще пропонованих на Конкурс статтей, есеїв, репортажів, оповідань, нарисів і поезій, що надіслані після цього остаточного реченця твори не будуть братися до уваги в конкурсі. Адреса Спілки:

Association of Ukrainian Journalists in Canada, P.O. Box 165, Stn. "D", Toronto 9, Ont., Canada.

Королева й принцеси українського Лос Анджелесу на 1969 рік

На світлині (зліва): Леся Полотнянка, принцеса; Мартуся Людкевич, королева; Дарця Ганкевич, принцеса.

Товариство Акторів Української Сцени в Лос Анджелесі, Каліф., влаштовує річні вечерниці, де вибирають королевих і принцес українського Лос Анджелесу.

Другі такі вечерниці відбулися 9-го листопада 1968 р. в залі УКО. Декорації виконав артист Вол. Бульчак, а жюрі складалося з пань: М. Шумської, О. Муць, А. Микитин і Н. Обух, та панів: д-ра О. Снилика, інж. М. Кореня та автора цих рядків. Вибрали на королеву Мартусю Людкевич, а на її принцес Лесю Полотнянку і Дарцю Ганкевич.

Турботи жюрі були великі, бо до конкурсу було зголошених п'ятнадцять красунь.

До 1966 року в нашій громаді конкурсів не було. Ініціював їх директор театру Святополк Шумський. Перші вечерниці театру відбулися 1966р., і тоді вибрано Соню Березовську на королеву.

Ініціятива таких вечерниць була щаслива. Директори театру не тільки прекрасні актори, але й дійсні джентлмени — вміють такі вечерниці влаштовувати.

Як дочуваю, то режисер Вол. Ґрінвальдт готовить на цей рік п'єсу „Наймичка". Несподіванку зробив був п'єсою „Моральність пані Дульської", що її поставив на нашій сцені минулого року з таким смаком, що оплескам не було кінця.

Королева Мартуся Людкевич, — це дочка високозаслуженої української родини Людкевичів. Батько Мартусі Євген працює на різних постах у Пласті. Мати з роду німка, але така щира і мила українка, що, дай Боже, нам більше таких придбаних українок. Людкевичі виховали дві доньки (старша на ім'я Романа) і одного сина Теодора. Мартуся закінчила гайскул і дістала працю в банку. Вона писар і зв'язкова Пласту, акторка ТАУС. Минулого року вчила дітей в Українській Рідній Школі при українській католицькій церкві св. Марії. А на цей рік звільнилася, бо крім праці в банку присвячує вечори на студії в коледжі.

Принцеса Леся Полотнянка, дочка українських патріотів, внучка бабці Винницької і сл. п. о. Миколи Винницького, б. пароха нашої громади, якого ніхто з українців й до сьогодні не може забути, як великого українського патріота-священика. Батько Лесі Мирослав, доктор ветеринарії, мати теж має вищу освіту. Леся закінчила приватний католицький гайскул, дістала запрошення коледжу на туристичну подорож по Европі. Звиділа святині в Римі. Її дальші студії — фармацевтика. Її родина — члени УН-Союзу.

Принцеса Дарця Ґанкевич, сирітка по батькові, ревному членові УНС. Мати й бабця виховали її на примірну українку як й інші дві донечки. Дарця студіює славістику в університеті. Вона звиділа Европу, була в Україні.

Микола Новак

Спрінґ Велі, Н. Й.

СВЯТМИКОЛАЇВСЬКИЙ ВЕЧІР

Св. Николай загостив до дітей суботньої українознавчої школи при церкві св. Петра й Павла 22-го грудня 1968. Вечір приготовила довголітня управителька цієї школи Анна Зедайко при помочі Олени Стельмачук.

Численних гостей, родичів і дітей привітав місцевий парох о. Богольник. Вечір був переплітаний українськими й американськими колядками, деклямаціями й народними танками. До пісень і до танків грала гарно на піяно п. Стельмачук.

Вечір почався колядою „Бог Предвічний". Меланія Стельмачук віддеклямувала з чуттям віршик „Любіть рідну мову". Спільну деклямацію „Молитва школяра" виголосили поправною мовою Л. Заппа, Ж. Трусевич і М. Хандога. Віршик „Ісусе наш маленький" деклямувала Ж. Венгрин, а спільну деклямацію „Три книжечки" виконали прегарно три сестри П., С. і Н. Бреґа. „Різдвяну зірку" продеклямував зворушливо Х. Іваник, „Раз у рік" — Петро Венгрин, „У хатинці" — Д. Коваль, „Коляду" — Д. Іваник, а „Колядку" — М. Лучків.

Після народних танків, які діти виконали під музичним проводом пані Стельмачук, М. Коваль виголосив віршик „Св. Николай іде". При співі дітей „О, хто, хто Николая любить", св. Николай з ангелом появився на сцені Ангел в особі К. Бреґа, виголосив „Різдвяний привіт", після чого св. Николай (д-р Семків) промовив до родичів, дітей і гостей. Св. Николай сказав, що українська мова належить до найкращих мов у світі й ми всі повинні бути горді, що це є наша рідна мова. Він похвалив дітей, що так гарно вивчили українську мову, а родичам висловив признання, за те, що посилають дітей до суботньої школи. Але найбільша подяка належиться пані Анні Зедайко, яка від літ зовсім безкорисно вчить українських дітей рідної мови.

Про кінці св. Николай розвеселив дітей оповіданням про свою зустріч з астронавтами на небесній молочній дорозі. Астронавти передали щирий привіт українським дітям у Спрінґ Велі.

По роздачі дарунків о. Богольник подякував всім виконавцям за їх труд, а родичам і гостям за численну участь.

ВОС

ПАМ'ЯТІ ДВОХ СВЯЩЕНИКІВ

(о. ДМИТРО БАРИЛЯК і о. ВОЛОДИМИР ЮСЬКЕВИЧ)

Наспіла сумна вістка з рідних земель, що кілька тижнів тому відійшли у вічність ідейні священики, оба уроджениці міста Комарна (Західня Україна): о. декан Дмитро Бариляк, народжений 1893 р. і о. Володимир Юськевич, нар. 1913 р. Оба вони сини незаможних міщан Комарна і оба важко пробивались в житті. В часі студій в українській гімназії у Львові оба користали з незначної допомоги Братства о. Миколая в Комарні, або допомагали іншим учням в науці.

Автор цього допису одержав на днях листа від товариша о. Дмитра Бариляка з гімназійних часів, маєстра д-ра Романа Придаткевича, відомого мистця-скрипаля в ЗСА, який у своєму листі, пригадуючи виступи студентського хору в гімназії під управою проф. Я. Вітошинського у Львові, подає, що молодий гімназист Дмитро Бариляк був частим солістом в хорі, і його голос звучав як обоя (інструмент) і голос цей робив враження чогось ангельського. Подаючи сильветку свого товариша з гімназійної лавки Дмитра Бариляка, кінчає д-р Придаткевич свою оцінку про нього тим, що він з честю прожив своє високовартісне життя як священик і патріот.

Під час першої світової війни покійний Д. Бариляк висвятився і був на парохії в селі Двірцях біля Жовкви. Опісля одержав парохію в Наконечнім біля Яворова, де перебував коло 6 років. Своїм гарним і звучним голосом на Богослуженнях і своїми гарними змістовними проповідями полонив серця парохіян, і то тим більше, що ціла родина покійного о. Дмитра Бариляка була надзвичайно музикальна: дружина була диригенткою хору, заснованого покійним, а дві дочки і два сини співали в хорі. Ця обставина причинилась до заснування співацького товариства — Яворівського „Бояна". Ввесь час свого побуту покійний о. Д. Бариляк посвятився культурній і економічній праці в Наконечнім, і парохіяни вміли оцінити його культурну працю в читальні „Просвіти", в якій не лише сам покійний, але і вся родина, були діяльні. Займався він і дорожив в селі гарбарнею, яку сам змодернізував. Дітей своїх посилав до української гімназії в Яворові і за його намовою парохіяни масово посилали своїх дітей до українськоїгімназії. В часі відомої жорстокої пацифікації в р. 1930 в Яворівщині, зокрема в Наконечнім, переведеної польським полком язловецьких уланів, які мали головну кватиру в домі читальні „Просвіти", яку дощенту знищили, польська солдатеска знищила також ввесь доробок покійного отця Дмитра Бариляка і гарбарню. Автор цього допису, земляк покійного, стрінув його в 1930 р. в Перемишлі, де покійний скривався кілька днів перед поляками. За покійним, який прямо вирвався з рук бандитів, перебраний за селянина, шукала безупину польська солдатеска.

Коли восени 1939 р. настала на рідних землях з приходом большевиків важке лихоліття, покійний о. декан Дмитро Бариляк перейшов в іншу околицю і був парохом міста Самбора. В день Йордану, 19-го січня 1969 р., маючи намір посвятити своїм парохіянам воду, звернувся з інструкціями до свого сина Романа, і в тому моменті впав непритомний на ліжко з приводу розриву серця. Так закінчив покійний о. декан Д. Бариляк своє життя.

На величавому похороні, якого ще Самбір не бачив, брало участь 16 священиків, які несли в домовині свого покійного дек. на раменах тричі довкруги церкви, а опісля його парохіяни несли домовину аж на цвинтар враз з 28 вінками. Співав хор, яким покійний о. декан і парох Самбора проводив до кінця свого життя. З прийвних на похороні священиків були й такі, яким покійний поміг стати священиками. За життя покійний часто виявляв бажання померти у свому родинному місті Комарні. Покійний залишив численну родину: дві дочки, сина, внуків і дальшу родину в Україні і в ЗСА. Щирий жаль по ньому залишився у парохіян, які його любили і у своїх земляків в місті Комарні, які його знали і цінили. В.И.П.!

***

Прикінці грудня 1968 р. помер в Самбірщині земляк покійного о. декана Д. Бариляка, молодий, ідейний священик о. Володимир Юськевич, який у важких часах лихоліття служив своєму народові порадою, виконуючи душпастирські обов'язки. Сам він був скромною людиною, без родини, бо мати його скоро померла, померла його молода сестра Марійка, колись активна громадянка в Комарні, батько його загинув після першої світової війни в російському полоні. За життя о. декан Бариляк помагав йому часто матеріяльно як свому землякові, а навіть поміг його дружині похоронити о. В. Юськевича, який залишив вдову та глибокий жаль не лише у своїх парохіян, але в земляків з Комарна. В.И.П.

О. У.

Бріджпорт, Конн.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УККА

29-го грудня 1968 року відбулися річні Загальні Збори Відділу УККА, на яких був присутній делеґат Централі мґр. Іван Базарко. По відкриттю Зборів головою п. А. Фальком, вибрано Президію в особах: п. М. Чубата — голова, п. Я. Гура — секретар.

Звіти здавали: Я. Гура — секретар, М. Стахів — кульосв., О. Самчук — касир і А. Фалько — голова.

В звітовому році відбуто Академію в честь Т. Шевченка та бенкет з нагоди 50-ліття відновлення Української Держави. Платників Народнього Фонду нараховує Відділ 78, вплачено до Централі 1.080 дол. Відділ допомагав в збірці на фонд Катедри Українознавства і сам від себе жертвував 200 дол. Голова А. Фалько репрезентував Відділ на різних нарадах і бенкетах. Багато праці в Відділі дали п. К. Зорка, п. М. Стахів і п. О. Самчук.

Голова Контрольної Комісії Т. Сливінський здав звіт з переведеної контролі та дав внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, який Збори одноголосно прийняли.

Нову Управу вибрано: А. Фалько — голова, В. Пелещук — заступник голови, А. Гура — секретар, О. Самчук — касир, М. Стахів — культ. осв., В. Волонний — член Управи. Контрольна Комісія: Т. Сливінський, П. Бойчук, Б. Романів.

Перебравши провід Зборів перевибраний голова п. Фалько попросив п. мґр. І. Базарка до слова.

Пан делеґат передав подяку Відділові за працю від Головної Екзекутиви, та ствердив, що Народний Фонд в цьому році в Бріджпорті значно збільшився. Подав яку ролю відіграє Український Конґресовий Комітет в Америці і які осяги він здобув. Щоб працю провадити, треба фондів, підставою тих фондів є національний даток. В 1969 р. у Вашинґтоні відзначиться 5-ліття відслонення Пам'ятника Т. Шевченкові і пороблять всі старання, щоб в цьому році видано марки Т. Шевченка.

Голова подякував делеґатові за цінні інформації і закрив Збори.

Ярослав Гура

Дітройт, Міш.

КОНЦЕРТ ХОРУ „ТРЕМБІТА"

Різдвяний Концерт хору „Трембіта" відбувся 26 січня 1969 р. Хор дав цілу низку колядок і щедрівок, частинно невідомих, в обробці визначних композиторів, як О. Кошиць (п'ять), К. Стеценко (дві), М. Гайворонський (дві), В. Барвінський і Я. Яценевич (по одній).

Почала „Трембіта" могутнім псальмом (остання частина) Д. Бортнянського „Слава во вишніх Богу" — чоловічим хором, а у фіналі дала „Вечерниці" Ніщинського з опери „Назар Стодоля". Співав мішаний хор зі солістками - сопранами Миросею Крук і Марусею Сисак. При виконанні колядок виступили солісти: сопрано Галя Кравченко і Я. Дужий, В. Дигдало та В. Кучер.

Добре вишколені співаки всіх цих хорів, орудуючи милозвучними голосами і тонкою інтерпретацією, дали нагоду численно зібраній публіці в авдиторії Фіцґеральд Гайскул полюбуватись цими безсмертними милозвучними голосами і тонкою інтерптацією.

Диригентами були: доктор Б. Кушнір (жіночого й міш. хору) й інж. Я. Филипів (чол.), а фортепіяновий супровід вела О. Дубрівна-Соловій.

Доброю думкою було, ставити в програму дві точки, виконавцями яких була молодь. Перша — це вертепмістерія на одну дію, „Гості з Вифлеєму", пера Ю. Шкрумеляка, підготована п. М. Малиновською. Виступали як гості Б. Потапенко, Р. Тарнавський, Віра Потапенко, Анна Бутрій і І. Петращук, Янголом була Оля Гвоздь, Іродом — П. Гнщак, Воїнами — В. Клід і В. Пнтяк, Бідою — Оля Денисенко і Жидом — Юрій Ткач. Іншою точкою була невеличка сценка „Під Святий Вечір" того самого автора. Написала побажання і підготовила деклямації учит. п. Михалович, а хори — інж. Филипів. Колядниками були брати Васильковичі, три Величковські, два Вороновичі, два Лаврини і В. Михальчак, Р. Кальба і О. Чорній, всіх 12 хлопців. Складали побажання В. Захарій, П. Дигдало й О. Кальба. Віршик виголосив Р. Величковський. Всі вони — учні парохіяльної школи і пластуни. Варто зазначити, що прнявний на концерті Дост. Гість з Риму, Всесв. Протоархимандрит ЧСВВ о. А. Г. Великий, якого привітав зі сцени голова хору В. Дигдало, висловив своє захоплення співом і строями хористів, як теж виступами молоді в двох сценках. Цим, як теж своїм захопленням іншими цінностями, такі, як розмальована Церква Непор. Зачаття, зразкові парохіяльні школи, численні активні громадські установи й організації, що їх мав нагоду спостерігати Достойний Гість в короткому часі, поділився з нашим громадянством під час інтерв'ю в радіопередачі ОО Василіян 1 лютого, що його мав о. д-р Ґавліч з отцем Протоархимандритом.

Чистий прибуток з Різдвяного Концерту призначений на Парохіяльну Вищу Школу.

В. Несторович

Клівленд, Огайо

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 3-го ВІДДІЛУ ООЧСУ

8-го грудня 1968 р. в Домі СУМА відбулись 18-ті Загальні Збори 3-го Відділу ООЧСУ, що їх відкрив уступаючий голова Лев Кусяка, який привітав всіх присутніх, членів і гостей. Володимир Головатий подав склад Президії в складі: мґр Михайло Яремко — голова, Ілля Вільшанецький — 1-ий заступник, Володимир Хома — 2-ий заступник, Володимир Стригун і Петро Райца — секретарі. Голова президії мґр Михайло Яремко подякував за довір'я і просив вшанувати мовчанкою померлого члена ООЧСУ і СУМА бл. п. Андрія Стецяка, відомого фінансового секретаря 240 Відділу УНС ім. полк. Евгена Коновальця. П. Микола Поглід прочитав протокол з минулих Загальних Зборів.

Теофіль Цішкевич подав кандидатів до Номінаційної Комісії: інж. Романа Возняка, Теодора Василика і Миколу Погліда.

Степан Кавка подав кандидатів до Верифікаційної Комісії. До неї ввійшли: Василь Мудрак, Володимир Кметь і Юрій Коцюмбас. Після вибору обидвох Комісій почались привіти.

Від Контрольної Комісії внесок на схвалення абсолюторії вніс Михайло Вібик. Внесок прийнято одноголосно. Володимир Кметь зложив звіт від Верифікаційної Комісії. Теодор Василик від Номінаційної Комісії вніс пропозицію вибрати Управу на 1969 р. в складі: Лев Кусяка — голова, Ілля Вільшанецький — 1-ий заступник, інж. Роман Возняк — 2-ий заступник, Василь Мудрак — секретар, Петро Райца — імпрезовий, Юрій Коцюмбас — фінансовий, Степан Кавка — господарчий, Теофіль Цішкевич, Володимир Корнацький, Олександер Блашків, Мирослав Гейниш і Михайло Пукач — члени.

Контрольна Комісія: Роман Почтар, Володимир Хома та Михайло Вібик.

Товариський Суд: мґр Михайло Яремко, д-р Олександер Клос і Микола Поглід.

Згаданий Відділ ООЧСУ під час Різдвяних Свят включився до коляди на Визвольний Фронт, перевів Маланку з Товариствами Визвольного Фронту, де дебютували випускники середніх шкіл стейту Огайо.

Слід згадати, що Відділ ООЧСУ роками веде в Клівленді активну відсіч всім русофілам і мадярофілам.

18-ті Загальні Збори 3-го Відділу ООЧСУ закрив нововибраний голова Лев Кусяка, а присутні відспівали „Не пора, не пора".

Володимир Кметь

Лорейн, Огайо

З ЖИТТЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

8-го грудня 1968 р. відбувся в Лорейні Миколаївський вечір. Влаштували його учні місцевої Школи Українознавства. У програму ввійшли: сценічна картина „Зустріч із св. Миколаєм" і роздача дарунків. Сценічну картину написав спонзор школи, парох місцевої української католицької церкви о. Лев Тимків, підготовили імпрезу кол. учениця школи Наталка Івасишин та учениця 12 кляси Школи Українознавства, „міс Союзівка" на 1968 р., Оля Шуя. Картина справила на дітей гарне враження.

Гурток дітей вбігає на лісову галявину з листами до св. Миколая, сподіваючись, що вони там знайдуть поштову скриньку з поштою до св. Миколая. Діти знайшли те, що шукали. Кинувши листи в скриньку, діти відійшли, не знаючи, що з-за дерев на них дивилися лісові звірі, а вовк знайшов листа, згубленого дитиною. Але звірі, зворушені плачем тієї дитини, намовили вовка кинути листа в скриньку. Історія кінчається щасливо, — всі діти вислали листи до св. Миколая, а звірів, за їх добре серце, св. Миколай нагородив ласощами.

Молода режисерка Наталка Івасишин у минулому 1967-68 шк. році склала кінцевий іспит в українознавства у місцевій школі з дуже добрим поступом. Разом з нею здали іспити з українознавства Оксана Клос, Мирон Біляк та Олег Пащин. Екзаменаційна Комісія в складі почесного голови о. Л. Тимкова, представника Шкільної Ради УККА, інспектора М. Ждана з Клівленду, заступника предсідника, директора школи Івана Микити, екзамінатора історії України, і Мирослава Гнилки та Юрія Любінецького, екзамінаторів географії України та української мови й культури, — була затверджена Шкільною Радою УККА.

Біжучий шкільний рік 1968-69 Школа Українознавства в Лорейні почала 14-го вересня 1968 р. з 70 учнями та 13 дітьми в дитячому садку. Крім згаданих учителів, у школі вчать цього року ще такі: Володимир Горський, Ліда Кармазин, Л. Любінецька, О. Бучинська та Оксана Пакуш.

І.М.

IX КРАЙОВИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

— „Народна Воля", і ст. пл. Оксана Драган — „Свобода".

З'їзд відкрито молитвою, відспіванням пластового гимну і хвилиною мовчанки в пошану сл. п. д-ра Олександра Тисовського, основоположника Пласту. Дальше вибрано президію З'їзду, яку очолив пл. сен. І. Головінський. Його заступниками були пл. сен. Ю. Чайківський і пл. сен. Л. Крупа, а секретарями пл. сен. Л. Юзенів, ст. пл. О. Козак, ст. пл. А. Ластовецький і ст. пл. Г. Гірняк.

Програму першого дня З'їзду виповнили вибір комісій, звіти уступаючої КПСтаршини й КПРади і дискусія над звітами, уділення абсолюторії уступаючому крайовому проводові і панель на тему „Пластові табори як головний пластовий чинник". Прелегентів представила і панелем проводила пл. сен. О. Кузьмович, а панелістами були ст. пл. Б. Павлюк, д-р Сайкевич, пл. сен. Є. Гойдиш, пл. сен. І. Ісаїв і пл. сен. Ю. Крижанівський. Застановляючися над програмами і проводом таборів, прелегенти звертали особливу увагу на способи примінення пластового ідеалу самовиховання в переведенні таборів.

В дальшу програму З'їзду входили наради комісій: номінаційної, яку очолив пл. сен. В. Мочула, статутової, головою якої був пл. сен. Т. Дурбак, виховної — голова пл. сен. О. Кузьмович, і господарської — пл. сен. В. Рак.

В суботу вечором відбулася спільна вечеря в великій залі „Веселки". Майстром церемоній був пл. сен. Ігор Раковський, який представив і попросив до короткого слова визначних гостей. Відтак прочитав привіти, які наспіли від Їх Ексцеленцій Митрополита Кир Амврозія, Архиєпископа Православної Церкви Мстислава Скрипника і ряду українських установ і організацій.

Розвагову частину вечора заповнили спів членів куренів „Червона Калина" і „Перші Стежі", як також дуже успішна програма співу, віршів і скечу, підготовлена членами куреня „Буреверхи" з Клівленду, автором якої була пл. сен. Ліда Волчук-Голіян.

В другій частині вечірньої програми виділено нагородами і відзначеннями заслужених членів Пласту. Орден Вічного Вогню в золоті одержали: пл. сен. А. Жуковський за визначну діяльність на політично-громадському полі, і пл. сен. Богдан Кравців за визначну працю в ділянках літератури й публіцистики. За визначну працю в Пласті Ордени св. Юрія в золоті одержали пластуни-сеньйори М. Кавка, Т. Ліськевич, О. Тарнавський, О. Бойчук, О. Бережницька і Р. Татарський. Ряд пластунів і пластунок були нагороджені Орденами св. Юрія в сріблі, в бронзі й іншими пластовими відзначеннями.

В неділю 30 березня панахиду за Основоположника Пласту сл. п. д-ра Олександра Тисовського і Службу Божу відправили о. Б. Смик, о. А. Селепина і о. Л. Гузар. У виголошеній після Служби Божої проповіді о. Смик згадав про ідею вірности Богові й Україні, яку пластуни принесли з Рідного Краю і яку повинні зберегти і передати новим поколінням в Америці. Основоположник Пласту Дрот, як і інші пластуни, які віддали життя за ідею, зобов'язують пластунів працювати, керуючись не амбіціями, а добром організації і справи, якій вона присвячена.

Опісля відбувся вибір КПСтаршини і КПРади та заприсуження новообраних діловодів. Згодом пл. сен. Л. Романків проводив панелем на тему „Завдання УПС і УСП в Пласті", прелеґентами на якому були пл. сен. М. Баранська, ст. пл. Б. Клюфас і ст. пл. В. Вазарко.

На кінець новообраний голова КПСтаршини пл. сен. Ярослав Бойдуник подякував учасникам З'їзду й управі „Союзівки", і З'їзд закрито молитвою та відспіванням Гимну Закарпатських Пластунів.

Видавництво „Рідна Мова" в Австралії пропонує чотири шкільні підручники, підготовляє п'ятий

Нюпорт, Австралія. — Після смерти сл. п. педагога і науковця проф. д-ра Івана Марченка, керівництво Видавництвом „Рідна Школа" перебрала проф. Марія Дейко, автор кількох підручників для українських шкіл поза межами України. Підручники Видавництва „Рідна Школа" виходять друком у Австралії та в Англії. Дотепер вийшли такі підручники проф. Марії Дейко, укладені за найбільш модерною системою навчання української мови на чужині: перша читанка після „Букваря" — „Рідне Слово", читанка „Волошки", читанка „Рідний Край", читанка для старших дітей „Євшан Зілля". Проф. Марія Дейко працює над новим підручником під наг. „Тирса" — степова рослина, з козацьких часів, оспівана в піснях і думах. Новий підручник буде своєрідною антологією української літератури. Головні Шкільні Ради і Правління суботніх та недільних українських шкіл у Австралії, Великій Британії, Франції та Бельгії затвердили і рекомендують випуски В-ва „Рідної Школи" для найширшого вжитку в українських школах та школах українознавства. Кожний підручник багато ілюстрований та, крім того, має словники англійських перекладів.

З Тернопільщини продовжують переселювати на Далекий Схід

„За останній місяць у Приморський край з Тернопільської области переселилися десятки сімей", писала „Радянська Україна" з 25-го березня в замітці „Їх адреса — Приморський край". Приморський край, включно з Амурською областю — це прикордонна з Китаєм частина СССР на південному сході. У замітці сказано: „На пероні Тернопільського вокзалу незвичайне пожвавлення. Це родичі та односельчани проводжають хліборобів і механізаторів, які переселяються на Далекий Схід". Один із переселенців, на прізвище О. Мазенко, мав заявити під час прощання з родиною перед від'їздом потягу: „Ми будемо жити на Далекому Сході. Я дуже задоволений. Каменем на серці лежить думка про бандитські дії маоїстів на острові Даманський. Нехай знають провокатори, що кордон нашої Батьківщини недоторканий".

Заповідають „декаду української літератури і мистецтва" — в Росії

Рада міністрів Російської Федерації звернулась до ЦК КП УССР із „запрошенням" негайно приступити до підготови „Декади української літератури і мистецтва". Декада має відбутись на території РСФСР, триватиме від 27 травня до 6 червня, отже часу на підготову виділено дуже мало. Декада, як інформує „Молодь України" з 14 березня, має сприяти „дальшому розвитку і взаємозбагачуванню багатонаціональної совєтської соціялістичної культури, зміцненню непорушної дружби між російським і українським народами". У Москві та в кількох інших містах так зв. Російської федерації, в якій є кілька десятків поневолених народів і національностей і де заборонена українська мова навіть на загарбаній Курщині, Кубані, на Зеленому Клині, з густим українським населенням, будуть виступати письменники та артисти з України. Несподіване рішення Ради міністрів Російської СФСР та короткий час на підготову до „декади" віддзеркалюють два політичні намагання Москви: всіляко схиляти українців до „великої російської культури", а отже і „язика", а також — забезпечувати на всякий випадок хоч якісь симпатії українського народу перед лицем зударів з комуністичним Китаєм. Під час декади посланці з України мають показувати окупантам „досягнення українського народу в господарському і культурному будівництві".

Малограмотний довідник „Учені вузів Української ССР"

Київ. — У нещодавно виданому довіднику „Учені вузів Української ССР" подані відомості про 1644 докторів наук і професорів вищих шкіл, які викладають тепер, або ж ще донедавна викладали в університетах та інститутах в Україні. „Свобода" з 20 березня опублікувала критичний розгляд цієї книжки, написаний проф. д-ром Осипом Андрушковим. На сторінках „Літературної України" з 21 березня з'явилась рецензія на це давно очікуване видання. Автор рецензії вітає видання, але з його аналізи видко, що воно не витримує і найбільш поблажливої критики. Напр.: „Одна з серйозних вад — невисокий мовно-літературний рівень, кричущі мовні і стилістичні помилки й огріхи. Раз у раз упадають в око русизм, не перекладені з російського оригіналу слова, як от: „Кафедри кожних захворювань" (стор. 81), „патології жіночої полової сфери" (стор 38), „слизистих оболонок" (стор. 495). „хорову аранжировку" (стор. 404), „опалювальних отборів" (стор 417), „судові дизелі" (стор, 444, в суді дизелів немає)". т. п. Довідник неточний і неповний: багатьох науковців, зліквідованих за Сталіна, не згадано. „А скільки тут слів-потвор, слів-покручів!" — зазначає „Літературна Україна", боячись вказати на причини, чому це замість „захворювання шкіри" написано про „кожні захворювання", що в українській мові має цілком інше значення.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 31 березня 1969

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІ ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ організують в Конгресі опозицію проти урядової програми протиракетної оборони так зв. „Сейфґард". Цю опозицію монтують із демократів і з деяких республіканців Ричард Н. Гудвін і Вілліяб Венден Гювен. Ця опозиція має бути двопартійна. Її мають підтримувати сенатори демократи Едвард М. Кеннеді з Массачусетс та сенатор республіканець із Кентаки Джордж Шерман Купер. Дехто з цієї опозиції твердить, що президент Ніксон не був би нещасливий, коли б програв в Конгресі бій за „Сейфґард", бо тоді ті більйони долярів, що мали б іти на протиракетну оборону, пішли б на інші внутрішні програми.

УРЯД ПЛЯНУЄ ЗМЕНШИТИ ФОНДИ на Корпус Праці, і внаслідок цього число молоді в цьому Корпусі цього літа буде майже на половину менше в порівнянні з минулим роком, проти чого виступає більшість демократів в Конгресі. Голова Палатної Освітньої Комісії конгресмен Карл Д. Перкінс сказав, що перенесення Корпусу Праці з Уряду Економічної Можливости до Департаменту Праці є „замаскованою ліквідацією цього Корпусу". Гостра критика господарки в Корпусі Праці, на думку Перкінса, була „помиями" і базувалася на старому матеріялі. В Корпусі працювали 35,000 молоді, що довший час не мала праці, і тепер 17,000 з неї не зможуть перевишколюватися внаслідок зменшення фондів.

65 ВІДСОТКІВ ОПИТУВАНИХ СХВАЛЮЮТЬ дотеперішнє урядування республіканського президента Ніксона. Це значить, що дві особи на кожних три вдоволені з того, що досі зробив новий Президент. Останні опитування Агенцією д-ра Ґеллупа переведено від 14-17 березня. 65 відсотків схвалювали урядування Ніксона, 9 осіб ні, а 26 відсотків не виявили своєї думки. В порівнянні з опитуваннями з 21-го до 24 лютого популярність Ніксона збільшилося, бо тоді 61 відсоток хвалив працю нового Президента, 6 відсотків ганили її, а 33 відсотки не виявляли своєї опінії.

ЩОБ ПОЛІПШИТИ ОПІКУ НАД ЗДОРОВ'ЯМ, треба буде збільшити число жінок, які студіюють медицину і які працюватимуть як лікарі. Так твердить окружний директор Статистичного Відділу при Департаменті Праці Губерт Бінсток, промовляючи в Нюйоркській Академії Наук. Ця Академія відбуває триденну конференцію в справі підготови працівників для опіки над здоров'ям. В 1967 році у всіх медичних факультетах навчалося 7.5 відсотка жінок, а в 1930-му році відсоток жінок становив тільки 4.5. Щораз більше запотребування на лікарські сили приспішить збільшення числа жінок, які стараються здобути звання лікаря.

ВІЛЛАРД ВІРЦ ПЕРЕСТЕРІГАЄ УРЯД президента Ніксона проти такого пляну „охолоджування" економіки, який може спричинити те, що тисячі американців втратять працю. Вірц — це секретар праці в Уряді президента Джансона. Вірц боїться того, що при збільшенні числа безробітних не можна буде втримати рівних можливостей для затруднення негритянських робітників. На думку Вірца треба збільшувати економіку, щоб дати можливість праці для білих і чорних робітників. Щоб „охолодити" економіку, твердить Вірц, треба збільшити число безробітних принаймні на 500,000 осіб.

АДМІНІСТРАЦІЯ ХАРЧІВ І ЛІКІВ видала звіт про те, що надмірне споживання штучних солодив замість цукру може бути шкідливе для здоров'я людського організму. Звіт цей виготовили Крайова Академія Наук і Крайова Дослідна Рада. Це, покищо, тимчасовий звіт. Він радить обмежити споживання штучних солодив, таких як сахарин та інших. Люди споживають їх найбільше є так сахарини та інших. Люди споживають їх найбільше в так на діяння кишок і на випорожнення.

У СВІТІ

ПАПА ПРИЗНАЧИВ 33-ОХ НОВИХ КАРДИНАЛІВ, у тому числі чотирьох американців, з нюйоркським архиєпископом Теренсом Куком на першому місці. Таким чином число кардиналів-американців зросло до найвищого в історії американсько - ватиканських взаємин числа — 10. Зрештою, більшість новопризначених кардиналів — це духовники з різних країн всіх континентів світу, а саме — з Франції, Західньої Німеччини, Еспанії, Канади, Південної Кореї, Вільного Китаю (Тайвані), Індії, Мадаґаскару, різних країн Південної Америки. Кардиналом став також голляндець Ян Віллебрандс, голова Ватиканського Секретаріяту для християнської єдности, який — ще як монсіньйор, їздив до Совєтського Союзу в справі звільнення з кацету митрополита Йосифа Сліпого.

ЕРІК БЛЮМЕНФЕЛЬД З ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ЗАПРОПОНУВАВ в головній квартирі Атлантійського Союзу в Брюсселі, щоб створити Агенцію для европейського зброєння, яка дбала б за самовистачальну продукцію зброї для европейських держав НАТО і за одностайне озброєння. Ревеляції, з якими алериканський секретар Мелвін Лерд виступив на Сенатській Комісії закордонних справ 21 березня ц. р. про приготування Совєтського Союзу до знищення далекосяжними атомовими ракетами американських атомових центрів — схвилювали европейські держави, поставивши їм перед очі гостру загрозу збоку СССР.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ПОЗБАВИВ західньо - німецьку студентську організацію, Німецький Національний Союз Студентів, який нараховує кругло 300.000 членів, всіх державних субвенцій, які сягали до 200.000 дол. річно. Так само автономні західньо - німецькі краї рішили виключати з університетів студентів, причетних до авантур в університетах і гуртожитках.

УРЯДОВІ КОЛА ВІЛЬНОГО КИТАЮ НА ТАЙВАНІ ПОМЕНШУЮТЬ значення відвідин в минулому жовтні місяці совєтського журналіста французького роду Віктора Люіса. Ті відвідини, які сталися безумовно внаслідку рішення керівних совєтських чинників, дали притоку комуністичним китайцям кричати, що Совєти „злигуються" не тільки з Америкою, але й „клікою Чіанґ Кай-шека".

У ПРАЗІ ВІДБУЛАСЯ в минулу п'ятницю велика антисовєтська демонстрація, яка вибухла спонтанно, внаслідку радіо-вістки про перемогу чеської дружини гокею на змаганнях з совєтською гокеєвою дружиною у Стокгольмі. Чехи виграли той змаг 4:3 і на вістку про це — тисячі чеських студентів побігли на центральну у Празі площу святого Вячеслава з окликами радости та з антисовєтськими вигуками. Після того зформувався похід, який пішов під приміщення совєтської летунської лінії Аерофлот, де демонстранти вибили всі вікна, понищили меблі, подерли й спалили портрети Леніна й інших большевицьких „вождів". Чеський уряд наатаврував „хуліганів" та заявив, що заплатить відшкодування за втрати Аерофлоту.

1894 - 1969

ЮВІЛЕЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЦЕ ВОДНОЧАС ЮВІЛЕЙ ОРГАНІЗОВАНОСТИ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЇ ГРОМАДИ В КРАЄВОМУ МАСШТАБІ. ЗБІЛЬШІТЬ ЇЇ СТАВШИ ЧЛЕНОМ УНСОЮЗУ!

БІБЛІОТЕЧНІ ТЕХНІКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

течних техніків. Можна з певністю ствердити, що між найновішими напрямками бібліотекарства в Америці ця ділянка займає тепер одне з передових місць.

Платні бібліотечних техніків різні залежно від місця праці та роду бібліотеки. Пересічна початкова платня доходить до 6,000 долярів річно.

Хоча в Америці й Канаді є вже майже сто коледжів з програмами бібліотечної технології, покищо градуанти гайскулів мало цікавляться цією ділянкою. Тут типовою є студентка як службовець бібліотеки або жінка середнього віку з дипломом чотирирічного коледжу, яка через родинні обов'язки довший час не могла працювати. Є в цій групі також жінки викладачів. Декому з них коледж не дав жадного фаху. Віднедавна з дипломом бакаляра гуманістичних чи соціяльних наук інколи важко влаштуватись на фаховій праці при школах. А до півфахових позицій у деяких ділянках вимагають завершення певно визначеної програми, переважно дворічної. Бібліотекарство — це лише одна з професій, що прийняла цю нову напівпрофесійну категорію.

Бібліотечна технологія настільки нова ділянка, що нею ще не зацікавилася наша спільнота. У нас чимало є людей середнього, а то й молодшого віку, які хоч склали іспит зрілости, а деколи й перейшли частину університетських студій в Европі чи вже тут, — не зуміли здобути якогось фаху. Їм уже важко кінчати чотирирічний коледж з різних причин. Тим, що й завершили університет давніше, дуже часто в Америці диплому не признано. Якраз декому з повище згаданих добре було б поцікавитися ділянкою бібліотечної технології. Студентам бібліотечної технології частинно схвалюють попередні студії з інших ділянок.

Є в нас також молоді студенти, які неспроможні закінчити відразу повну програму чотирирічного коледжу. Може для декого з них було б корисно покищо завершити дворічний цілоденний коледж в ділянці бібліотечної технології, а опісля працювати в бібліотеці у культурній та сприятливій для дальшої науки атмосфері і рівночасно продовжувати студії бібліотекарства чи інших споріднених наук.

Заінтересовані в бібліотечній технології наші бібліотекарі і викладачі можуть одержати безплатно копію бібліографії бібліотечної технології (Лайбрері Технолоджі Бібліографі), виготовлену автором цих рядків. Ця бібліографія, хоч і селективна, включає біля 120 праць і статтей. Вона охоплює роки 1950 - 1968 і обіймає переважно речі писані англійською мовою. Замовлення висилати на адресу: Andrew Melnyk, Asst. Professor, Library Science, Chicago City College, 3400 N. Austin, Chicago, Ill. 60634

ЧЕСЬКІ ВІЙСЬКА ПЕРЕВОДЯТЬ військові маневри на теренах Польщі, Східньої Німеччини й Чехо - Словаччини, — разом із військовими з'єднаннями СССР, Польщі й Східньої Німеччини. Мадярські, болгарські й румунські війська не беруть участи в тих маневрах, які мають заманіфестувати, що прийшла повна „нормалізація" совєтсько-чеських відносин.

НАУКОВО-БОГОСЛОВСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США

в глибокій скорботі переживає смерть

БЛАЖЕННІШОГО

НІКАНОРА

Митрополита УАПЦ на еміграції, Архиєпископа Київського і Чигиринського, постійного Порадника Інституту.

ВІЧНАЯ ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Сповіщаємо в глибокім смутку Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 21-го березня 1969 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАТИ, БАБУНЯ, СЕСТРА

бл. п.

ІРЕНА МАЛАНЧУК (з дому Лісікевич)

ПОХОРОНИ відбулися дня 24-го березня 1969 р. з церкви св. ап. Петра й Павла в Клівленді, на парафіяльний цвинтар на Пармі.

СТЕПАН — чоловік
БОГДАН — син, з Дружиною
КРУПЦЯ — внучка
АДАМ — брат, з Дружиною й Доньками
МАРІЯ — теща

Ділимося сумною вісткою із усіма колишніми Членами 1-ої Дивізії УНА, та усім Українським Громадянством, що в п'ятницю, дня 21-го березня 1969 р. о год. 8-ій рано несподівано помер на удар серця у Торонто, Канада, скарбник КУ Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА Канади

сл. п.

ОМЕЛЯН ВОЙТІВ

залишаючи в глибокому смутку дружину Ірину та дітей Любомира, Богдану, Ярему і Христину. Покійний народився 10-го серпня 1925 р. в селі Малковичі, Зах. Україна, брав участь у боях під Бродами в 1944 році та був активним членом і скарбником Краєвої Управи Братства 1-ої УД УНА в Канаді.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

КРАЄВА УПРАВА БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої ДИВІЗІЇ УНА — КАНАДА

СПОРТ

Редагує В.Сохан

УСК — ГРЕЦЬКО-АМ. СК 0:5

Ню Йорк, 23-го березня. — Ці повторні змагання з циклу гор за Чашу ЗСА між дружинами УСК-у і Грецько-Ам. СК заряджено тому, що перші змагання цих дружин включно із продовженням не дали переможця. Як і попередні зустрічі цих суперників, які завжди бувають дуже завзяті та емоційні, притягнули ці змагання велике число глядачів, але більшість греків і лише дуже мале число українців.

УСК заграв ці змагання дещо слабше як минулої неділі. бо мав цілий ряд контужених змагунів внаслідок твердої гри греків минулої неділі. Греки використали це і накинули УСК-ові швидке темпо від початку гри. Вони завзято боролися за кожний м'яч і стріляли по воротах УСК-у з кожної позиції, чим завдали багато праці впродовж цілих змагань воротареві УСК-у Герлі. Напад УСКу скоро зовсім охляв і найслабше в ньому заграв Пирдон. Криловий Керр, на якого покладають стільки надій, не міг знайти собі місця на грищі і пильнував середини грища замість свого крила. Мфум заграв ці змагання досить добре і мудро, і його не треба було стягати з грища вже при кінці першої півгри. В оборонних лініях найслабше заграв МекКулі, який задовго бавився з м'ячем і не викопував його далеко вперед, що належало б робити на його позиції. Зеленя на правому крилі не використовували співзмагуни. Краще заграли Фіні, Ірфелт і Шмотолоха.

В початкових 15 хвилинах другої половини гра була вирівняна, але ворітних нагод не використали ускісці в тому часі, хоч і мали раз м'яча на ворітній лінії греків і не було кому його посунути за лінію. Опісля ще трос воріт впало до УСК-у, так що зустріч закінчилася високою поразкою УСК-у 0:5.

Склад УСК-у: Герлі, Фіні, Гонзалес, Ірфелт, Янг, Мек Кулі, Зелень, Пирдон, Мфум, Досл, Керр (Шмотолоха).

УСК — резерва Ню Рошел Пордугальський СК 2:0

У змаганнях за чашу резервових дружин УСК переміг португальців. Ворота для УСК-у здобули М. Лебідь і В. Пугаченко. Найкраще в резерві заграв Євген Равчук.

І. Дз.

— о —

„ТРИЗУБ" II — АЛЛЕНТАВН 2:1

Філядельфія, 23 березня. — Дружина аматорів „Тризуба" певно і рішуче прямує до здобуття першого місця у Першій Дивізії, за яким прийшов би аванс до Мейджор Дивізії. Гарна і заслужена перемога зблизила нашу дружину до згаданої цілі. Змагуни „Тризуба" заграли ці змагання жертвенно і з волею перемоги. В цих завзятих змаганнях був щасливим стрільцем обоїх воріт С. Тимків.

Склад дружини „Тризуба" II: С. Галай, В. Яхвяк, Б. Романець, С. Тимків, Б. Скульський, Б. Сірий, М. Савка, П. Годованець, І. Німчук, М. Коломиєць, І. Різанів і Копанейко. Публіка, в числі около 200, брала живу участь у змагу і заохочувала своїх змагунів голосними окликами.

М. С.

— о. —

МОЛОДШІ ДРУЖИНИ „Ч. С." ПОЧАЛИ НОВИЙ СЕЗОН

Нюарк, 23-го березня. — Аматорські футбольні дружини „Ч. Січі" почали новий сезон минулої неділі. Юнаки „Ч. Січі" програли з Португальським СК 0:2, а аматорська перша дружина потерпіла поразку в зустрічі з Македонія СК з рахунком 1:2. Дуже молоді віком юнаки показали, мимо програної зустрічі, досить добру гру, так що можна дивитися в будучність цієї дружини оптимістично. Коли не в цьому сезоні, то вже напевно в наступному, ці нові юнаки „Ч. Січі" будуть продовжувати славу юнацьких дружин „Ч. Січі", коли вони були найсильнішими дружинами стейту. Склад 18 юнаків дає підставу вірити, що ці в більшості вже тут народжені футболісти здобудуть скоро давню силу і респект, що його мали їхні попередники. Склад цієї молоденької дружини юнаків „Ч. Січі": А. Бурачинський, Р. Кузан, Я. Никорчук, В. Ткач, І. Школяр, Я. Величківський, Ю. Вігун, І. Рій, А. Козійчук, Ю. Юркевич, Б. Головінський, Р. Ваславський, Дж. Скейфінгтон, Дж. Бурк, Д. Стівенсон, А. Стефанівський. Менаджером цієї дружини є Роман Копійчук.

Аматорська перша дружина грала добре, але програли, бо бракувало їй зіграння та стрілів по воротах. Склад дружини: Т. Кальба, Ткач, І. Гой, Б. Гой, В. Басняк, Є. Мандзій, М. Гординський, Р. Хромовський, І. Лукин, В. Паливода. Менаджером цієї аматорської дружини є М. Паливода.

Вражає факт, що багато батьків не цікавляться спортовою активністю своїх синів. Так же само часто трапляється, що батьки не цікавляться дітьми, коли вони їдуть на зайняття „Пласту", СУМА, ОДУМ, а варто б показати молоді, що нам дорогі їхні почини та осяги. Це відноситься до батьків наших змагунів усіх ланок.

Професійна дружина футболу все ще павзує, але можемо вже подати до відома, що новим тренером та опікуном всіх футбольних дружин буде Володимир Чижович, чільний змагун і інструктор фузкультури в Текстильному Коледжі у Філядельфії. Він був теж тренером та опікуном дружини „Ч. Січі" три роки тому, коли „Ч. Січ" здобула мистецтво Північної Групи Американської Футбольної Ліги.

Інженер Юрій Хранević, який саме повернувся з Гвяни, буде далі працювати в управі міста Нюарку і повертається до складу Управи „Ч. Січі", як керівник ланки настільного тенісу. Інж. Хранević, поруч Т. Литвина — асистента мейора міста, часто допомагав і напевно буде допомагати поладнувати всі „січові" справи в міській управі.

— о —

І. Я. Х-як

ПОЧАТОК ВЕСНЯНОГО СЕЗОНУ В ЧИКАГО

„Леви" — Спарта 0:3
„Крила" — Ютс 1:1

В неділю, 16-го березня, почався в Чикаго весняний футбольний сезон місцевої Національної Футбольної Ліги, в якій обі українські дружини змагатимуться не у Вищій, але в Першій Дивізії. Це вперше за час існування українських футбольних дружин в Чикаго, що у Вищій Дивізії не буде грати ані одна українська дружина. „Леви" і „Крила" гратимуть тепер в одинокій Першій Дивізії, яка раніше була поділена на дві групи, а при кінці сезону дві перші дружини з табелі Першої Дивізії мали б ввійти до Вищої Дивізії на місце двох останніх дружин в табелі Вищої Дивізії. В Першій Дивізії будуть змагатися ось такі дружини: „Леви", „Крила", Адрія, Вісла, Макабі, Пеорія, Хорватський СК, Ютс, Литовський СК, Блискавіца, Словацький СК і Спарта.

Найсильнішою дружиною Першої Дивізії, як досі виглядає, буде чеська Спарта, яка матиме підкріплення з змагунів з Чехо-Словаччини і з Південної Америки. „Леви", якщо до їхнього складу не повернуться Банах, Крат і Нога з Ганзи, та не підпишуть заяв Еліяшевський і Полюхович, не матимуть добрих виглядів на одно з двох перших місць і на аванс до Вищої Дивізії. А такий аванс був би дуже побажаним у ювілейному році 20-ліття існування УАСТ „Леви".

У перших змаганнях „Левів", в яких зустріли вони сильну Спарту, чехи грали першу половину з вітром і сильно натискали на „Левів". На 5-ій хвилині Редер із Спарти післав у сітку „Левів" м'яча, який вирвався з рук воротаря Мишалова. Опісля провели „Леви" ряд гарних акцій, але воротар Спарти виловив стріли змагунів „Левів". В другій півгрі можна було сподіватися успішних наступів „Левів" з вітром, але вже на 55-ій хвилині суддя Герберт Кукук виключив з гри Іваника за неспортову поведінку, так, що „Леви" мусіли грати в десятку. Коли при кінці зустрічі зійшов з грища контужений оборонець Медина, дружина Спарти здобула ще двоє воріт зі стрілів Редера на 80-ій і 86-ій хвилинах.

Склад „Левів": Вадим Мишалів, Медина, Дижурко, Іваник, Кампані, Руїз, Лосько, Козій, Шлапак, Гаррісон, Лінартович, Євген Мишалів, Шиманський, Дудка і Пасіка. Керівниками дружини „Левів" були: Омелян Банах і Карло Малий.

В доповнені до вістки про склад Управи „Левів" належить подати, що рекордовим секретарем був обраний Карл Малий, а кореспонденційним секретарем — Аскольд Клюфас. Крім цього до складу Управи був кооптований д-р Маріян А. Панчишин на пост хронікаря Товариства. Також через помилку у вістці про відбуті збори пропущено Івана Шпака, який був заступником предсідника зборів.

„Крила" Ютс 1:1

Дружина сумівських „Крил" зустрілась у перших змаганнях сезону із сербською дружиною Ютс і здобула в цих змаганнях нерішену та одну точку, коли адв. Юліян Куляс здобув ворота з карного удару. В цих змаганнях суддя також усунув з грища змагуна української дружини, а саме Євгена Андрущишина, так що „Крилам" прийшлося грати як і „Левам" у десятку.

Склад „Крил": Томашевський, Лабич, Мирон Куляс, Курпіта, Абрамюк, Думановський, Чернюк, Гулик, Андрущишин, Шленкер, Юліян Куляс, та резервові: Сідельник, Процик, Стрільчук і Лабка.

Д-р Євген Котик переобраний на голову Відділу УККА в Джерзі Сити

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

незалежности та в цих ідеалах і для цієї мети виховувати доріст. В усіх цих відношеннях громада в Джерзі Сити могла б послужити приклаком, а довгий реєстр активностей Відділу це доказував. З фінансового звіту, що його склав п. Ст. Островський виходило, що Відділ мав у звітовому році $3,351.45 пробутків, а $2,975 видатків. Працю і відношення громади найкраще характеризує факт, що хоча вона кількістю громадян є на далекому місці, то своїми пожертвами до Національного Фонду УККА ($2,050) вона зайняла 12-те місце, а пожертвами з звітовому році на Українські Студії в Гарварді ($19,892) зайняла 8-ме місце. Звіт про імпозантну культурно-освітню активність склав інж. Володимир Кухта, про пресову активність звітував проф. П. Савчук, а за Контрольну Комісію звітував п. Іван Цьолко, високо оцінивши працю Управи Відділу УККА та запропонувавши їй абсолюторію з признанням і подякою за працю.

Централю УККА на цих зборах, що не зважаючи на велику їх програму тривали тільки дві години, репрезентував член Екзекутиви і директор мгр. Іван Базарко. В своєму слові він від імени Екзекутиви висловив Громаді взагалі, а Управі Відділу УККА зокрема подяку за прикладну працю і жертвенність та дав загальний огляд внутрішніх відносин і зовнішньої активности Централі УККА. Після дебат, внесків і запитів збори закінчено відспіванням гимну: „Ще не вмерла Україна".

Кругольний турнір

Шостий Кругольний Турнір за індивідуальну першість Чикаґа і звання короля та королевої круглів 1969 року відбувся 15-го березня. Його організатором була Українська Кругольна Ліга, яка теж уфундувала чаші та грошові нагороди за перші і другі місця чоловіків та жінок. В цьому турнірі взяло участь понад 60 чоловіків та жінок.

Після турніру влаштовано перекуску - прийняття з роздачею чаш та грошових нагород. Королем круглярів став Михайло Дубовик із серією 685 точок у трьох грах, а друге місце зайняв Богдан Фотяк із 665 точками. В конкуренції жінок королевою стала А. Падак, а друге місце зайняла Зофія Козира.

Петро Головатий

Приймається оголошення святочних побажань у „Свободі,"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:

за старим стилем до 6-го квітня 1969 року

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N.J. 07303

Забезпечіться наново, якщо ваша грамота дозріла до виплати. Не оставайте ні одного дня без забезпечення. УНСоюз дасть вам модерне й дешеве забезпечення. Зверніться до нього.

ТАРЗАН, Ч. 6158 Проф. Плендом вірить в успіх.

Ти не пожалієш, що допоможеш мені завезти мої докази до Вашингтону! Знаю, наприклад, що формула злих вчених на сполуку „ГХ" може винищити націю!

Дрібка іншої формули „ЕХ" може через ніч затруїти резервуар одного міста...

І тільки маленька хмара їх нервного газу може знівечити цілу армію!

Цивілізовані люди не мають антидотів проти тих біохемічних родів зброї, поки я скоро не передам в руки добрих учених імунізаційні формули!